

วัคซีนป้องกันโรค บาดทะยัก-คอตีบ

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรคบาดทะยัก-คอตีบคืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

บาดทะยัก เกิดจากพิษของเชื้อบาดทะยักที่มักเข้าร่างกายทางบาดแผล ทำให้มีอาการเกร็ง กระตุกของกล้ามเนื้อ ขากรรไกร อ้าปากไม่ได้ รับประทานอาหารลำบาก หายใจลำบาก รุนแรงจนเสียชีวิตได้ เชื้อบาดทะยักมีอยู่ทั่วไปในสิ่งแวดล้อม

คอตีบ เกิดจากพิษของเชื้อคอตีบที่ทำให้มีการอักเสบในลำคออย่างรุนแรง จนอาจทำให้หายใจไม่ได้ และอาจทำให้หัวใจวายได้ เชื้อแพร่มาจากลำคอของผู้ที่เป็นพาหะ

โรคบาดทะยักและคอตีบ สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก-คอตีบ คืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก-คอตีบ ทำมาจากเชื้อ และพิษของเชื้อที่ทำให้หมดความสามารถในการก่อโรคโดยผ่านกระบวนการผลิตให้ได้เป็นวัคซีนที่มีความปลอดภัย ไม่มีเชื้อโรคที่มีชีวิตผสมอยู่ วัคซีนนี้มีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันโรค หากได้รับครบถ้วนตามกำหนด และมีความปลอดภัยสูง

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก-คอตีบ และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

เด็กอายุตั้งแต่ 7 ปี ขึ้นไป ควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก-คอตีบ ทุกคน (ยกเว้นมีข้อห้ามในข้อ 4) โดยฉีดเข้ากล้ามเนื้อ

- เด็กอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป หากไม่เคยรับวัคซีนคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน หรือวัคซีนบาดทะยัก-คอตีบ มาก่อน หรือรับไม่ครบ 3 ครั้ง ควรให้วัคซีนนี้ชุดแรก 3 ครั้ง โดยมีระยะห่าง 0, 1 และ 6 เดือน เป็นชุดแรก หลังจากนั้นกระตุ้นซ้ำทุก 10 ปี
- เด็กทุกคนที่ได้รับวัคซีนคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนครบ 5 ครั้ง ควรได้รับวัคซีนบาดทะยัก-คอตีบ เมื่ออายุ 12-16 ปี หรือเมื่อเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากนั้นกระตุ้นทุก 10 ปี
- คนทั่วไปทุกคนที่มีบาดแผลสกปรกที่อาจปนเปื้อนเชื้อบาดทะยักหรือในหญิงตั้งครรภ์ควรได้รับวัคซีนนี้ เว้นแต่จะเคยได้รับครบถ้วนมาก่อนแล้ว

วัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก-คอตีบ สามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่นๆ ได้ในวันเดียวกัน แต่ต้องแยกเข็มฉีด

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก-คอตีบ หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

ผู้ที่มีภาวะดังต่อไปนี้ ไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรค บาดทะยัก-คอตีบ

- เคยมีปฏิกิริยารุนแรง หรือปัญหาอื่นที่รุนแรงจากวัคซีนนี้
- แพ้ส่วนประกอบของวัคซีนนี้

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

• หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อน จึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรค บาดทะยัก-คอตีบ

วัคซีนทุกชนิดสามารถทำให้เกิดอาการข้างเคียงได้ สำหรับวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก-คอตีบ อาจมีอาการ ปวด บวม แดง ร้อนบริเวณที่ฉีดได้ แต่อาการมักไม่รุนแรง

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีด ให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

แม้ว่าจะมีอาการข้างเคียงเกิดขึ้นได้บ้าง แต่ประโยชน์ในการป้องกันโรคจากวัคซีนมีมากกว่า รวมทั้งมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคอันตราย หากไม่ฉีดวัคซีน

6. วัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก-คอตีบ อยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก-คอตีบ อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้นเด็กทุกคนสามารถรับวัคซีนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ที่ศูนย์บริการสาธารณสุข สถานีอนามัย โรงพยาบาล หรือสถานพยาบาลที่เป็นต้นสังกัดหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และในบางพื้นที่อาจมีบริการวัคซีนนี้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนด้วย

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก-คอตีบ หรือไม่

เด็กทุกคนที่ไม่มีภาวะที่เป็นข้อห้ามในข้อ 4. ควรรับวัคซีนนี้ทุกคน เพื่อป้องกันโรครุนแรงจากเชื้อบาดทะยัก คอตีบ

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการต่อที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน (วัคซีนชนิดไร้เซลล์)

1. โรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน คืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

คอตีบ เกิดจากพิษของเชื้อคอตีบที่ทำให้มีการอักเสบในลำคออย่างรุนแรง จนอาจทำให้หายใจไม่ได้ และอาจทำให้หัวใจวายได้ เชื้อแพร่มาจากลำคอของผู้ที่เป็นพาหะ

บาดทะยัก เกิดจากพิษของเชื้อบาดทะยักที่มักเข้าร่างกายทางบาดแผล ทำให้มีอาการชักรุนแรงจนเสียชีวิตได้ เชื้อมีอยู่ทั่วไปในสิ่งแวดล้อม

ไอกรน เกิดจากเชื้อไอกรนทำให้มีอาการไอรุนแรงเป็นเวลานาน ในเด็กเล็กอาจไอจนหยุดหายใจ ชัก ซ้ำโครงหักได้ เชื้อแพร่มาจากลำคอของผู้ป่วย

โรคคอตีบ บาดทะยัก และไอกรน สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน (วัคซีนชนิดไร้เซลล์) คืออะไร

วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ทำจากพิษของเชื้อคอตีบและเชื้อบาดทะยักที่ผ่านขั้นตอนทำให้ไม่ก่อโรคในคน รวมกับส่วนประกอบบางส่วนของเชื้อไอกรนที่แยกบริสุทธิ์ วัคซีนนี้ต่างกับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดปกติ ตรงที่ส่วนประกอบของเชื้อไอกรนนี้เอง ซึ่งทำให้เป็นวัคซีนที่มีอาการข้างเคียงต่ำลง เมื่อได้รับวัคซีนครบตามกำหนด จะมีภูมิคุ้มกันต่อโรคคอตีบ-บาดทะยัก และไอกรนได้ดีมาก ป้องกันโรคชนิดรุนแรงสูงสุดได้ทั้งหมด

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

เด็กไทยทุกคน ควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน เมื่ออายุ 2 เดือน, 4 เดือน, 6 เดือน, 1 ปีครึ่ง และ 4-6 ปี โดยจะใช้วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดปกติ หรือชนิดไร้เซลล์ก็ได้ สามารถใช้แทนกันได้ทุกครั้ง อย่างไรก็ตามผู้ที่เคยมีปฏิกิริยาจากการฉีดวัคซีนชนิดปกติ เช่น มีไข้สูง ชัก ตัวอ่อน ร้องไม่หยุดหลังฉีดวัคซีน ควรพิจารณาใช้วัคซีนชนิดไร้เซลล์ในการฉีดครั้งต่อไป

ความสามารถในการป้องกันโรคจะลดลงเมื่อเวลาผ่านไป 5-10 ปี โดยทั่วไปควรมีการฉีดวัคซีนเพื่อกระตุ้นระดับภูมิคุ้มกันอีก ซึ่งจะใช้วัคซีนคอตีบ-บาดทะยัก (และอาจมีไอกรนด้วย) ชนิดสูตรของผู้ใหญ่ (ทางการแพทย์เรียก dT หรือ dTaP)

วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน สามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่นๆ ได้ในวันเดียวกัน และมีชนิดที่เป็นวัคซีนรวมผสมกับวัคซีนโปลิโอ ตับอักเสบบี และฮิบ ฉีดในเข็มเดียวกันได้

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

ผู้มีภาวะดังต่อไปนี้ ไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์

- เคยมีปฏิกิริยาแพ้รุนแรงต่อวัคซีนนี้ หรือวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนชนิดปกติ มาก่อน
- มีภาวะผิดปกติทางสมองหรือชักที่ไม่ทราบสาเหตุภายใน 7 วันหลังจากรับวัคซีนตัวนี้ (กรณีนี้ให้พิจารณาคัดเฉพาะวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก ที่ไม่มีไอกรนได้)
- ผู้ที่อายุเกิน 6 ปี ไม่ควรใช้วัคซีนนี้ แต่ควรใช้ชนิดสูตรของผู้ใหญ่

• หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อน จึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่ใช่ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน

วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ทั้งชนิดไร้เซลล์ และชนิดปกติ อาจทำให้มี ปวด บวม แดง ร้อนบริเวณที่ฉีดได้ และอาจมีไข้ อ่อนเพลีย ไม่สบาย ร้องกวน อาเจียน อาการทั้งหมดมักไม่รุนแรง อาการใช้ควรหายไปภายใน 2-3 วัน นอกจากนี้ยังอาจมีอาการข้างเคียงที่รุนแรงขึ้น แต่พบน้อย ได้แก่ ชัก ร้องไห้ไม่หยุด ตัวอ่อนปากเบี้ยว ไข้สูงจัด โดยชนิดไร้เซลล์จะมีอาการข้างเคียงน้อยกว่าชนิดปกติมาก แต่ก็ยังเกิดได้

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีด ให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน อยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดปกติอยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้น เด็กทุกคนสามารถรับวัคซีนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ที่ศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ หรือสถานพยาบาลที่เป็นต้นสังกัดหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ส่วนวัคซีนชนิดไร้เซลล์ เป็นวัคซีนทางเลือก ไม่อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ผู้ปกครองจึงต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนหรือไม่

เด็กไทยทุกคนควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดใดชนิดหนึ่ง เว้นแต่จะมีข้อห้ามในข้อ 4 ควรพิจารณาใช้วัคซีนชนิดไร้เซลล์แทนชนิดปกติ ในเด็กที่มีปฏิกิริยาค่อนข้างมากหลังการฉีดวัคซีนชนิดปกติ หรือเป็นผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น เป็นโรคลมชัก เป็นต้น

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อ ในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ (ชนิดสูตรสำหรับเด็กโตและผู้ใหญ่)

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน คืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

คอตีบ เกิดจากพิษของเชื้อคอตีบที่ทำให้มีการอักเสบในลำคออย่างรุนแรง จนอาจทำให้หายใจไม่ได้ และอาจทำให้หัวใจวายได้ เชื้อแพร่มาจากลำคอของผู้ที่เป็นพาหะ

บาดทะยัก เกิดจากพิษของเชื้อบาดทะยักที่เข้าร่างกายทางบาดแผลทำให้มีอาการชักรุนแรงจนเสียชีวิตได้

เชื้อบาดทะยักมีอยู่ทั่วไปในสิ่งแวดล้อม

ไอกรน เกิดจากเชื้อไอกรนซึ่งแพร่มาจากลำคอของผู้ป่วยหรือผู้ที่เป็นพาหะ ทำให้มีอาการไออย่างรุนแรงเป็นเวลานาน ในเด็กเล็กอาจไอจนหยุดหายใจ ชักซีโครงหักได้ ส่วนในเด็กโตหรือผู้ใหญ่อาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดอักเสบ จนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลได้

โรคคอตีบ บาดทะยัก และไอกรน สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนชนิดไร้เซลล์ (ชนิดสูตรสำหรับเด็กโตและผู้ใหญ่) คืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน เป็นวัคซีนที่ให้ในวัยเด็กรวม ทั้งสิ้น 5 เข็ม เริ่มให้ตั้งแต่อายุ 2 เดือนถึงอายุ 6 ปี เมื่อเด็กมีอายุเพิ่มขึ้น ภูมิคุ้มกันที่เกิดจากวัคซีนที่ได้รับในวัยเด็กเริ่มลดน้อยลง จึงต้องมีการกระตุ้นด้วยวัคซีนซ้ำเมื่ออายุ 10-18 ปี

แต่เดิมวัคซีนที่ใช้ฉีดกระตุ้นนี้เป็นวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก (ไม่มีไอกรน) เพราะวัคซีนที่มีไอกรนที่ใช้ในเด็กเล็ก อาจเกิดผลข้างเคียงในเด็กโตและผู้ใหญ่ได้มาก แต่โรคไอกรนสามารถเกิดในเด็กโตและผู้ใหญ่ได้ด้วยและอาจแพร่เชื้อ มาให้เด็กเล็กได้ จึงเริ่มนำวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนชนิดไร้เซลล์ ชนิดสูตรสำหรับเด็กโตและผู้ใหญ่มาใช้แทนที่วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก (ไม่มีไอกรน) โดยมีการดัดแปลงวัคซีนไอกรนให้บริสุทธิ์ และมีปริมาณสารจากเชื้อไอกรนลดลง ทำให้สามารถฉีดในเด็กโตและผู้ใหญ่ได้อย่างปลอดภัย

วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนสามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่น ๆ ได้ในวันเดียวกัน แต่ต้องแยกเข็มฉีด

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

ผู้ที่อายุตั้งแต่ 10-18 ปี ควรพิจารณาให้วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน (โดยทั่วไปแนะนำให้เมื่ออายุ 11-12 ปี) เพียง 1 ครั้ง โดยถือเป็น วัคซีนแทนวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก ที่จะต้องฉีด 1 ครั้ง หลังจากนั้นควร ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน คอตีบ-บาดทะยัก (ไม่มีไอกรน) ต่อเนื่องทุก 10 ปี นอกจากนี้อาจใช้วัคซีนนี้ในเด็กอายุ 4-6 ปี แทนวัคซีนเด็กเล็กได้

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

ผู้ที่มีประวัติหรือมีภาวะดังต่อไปนี้ไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนชนิดไร้เซลล์ ชนิดสูตรสำหรับเด็กโตและผู้ใหญ่

- ผู้ที่เคยมีประวัติแพ้อย่างรุนแรงภายหลังได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ไม่ว่าจะป็นวัคซีนชนิดใด หรือมีปฏิกิริยาแพ้อย่างรุนแรงต่อ ส่วนประกอบของวัคซีนนี้

• ผู้ที่เคยมีประวัติแพ้อย่างรุนแรงภายหลังได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ไม่ว่าจะป็นวัคซีนชนิดใด หรือมีปฏิกิริยาแพ้อย่างรุนแรงต่อ ส่วนประกอบของวัคซีนนี้

• ผู้ที่มีประวัติพบอาการทางสมองอย่างรุนแรงภายใน 7 วัน ภายหลังได้รับวัคซีนที่มีส่วนประกอบของวัคซีน ไอกรน

• ผู้ที่มีความผิดปกติของสมองหรือลมชักซึ่งยังคงควบคุมไม่ได้

• หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อน จึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน

วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนชนิดไร้เซลล์ ชนิดสูตรสำหรับเด็กโตและผู้ใหญ่ สามารถทำให้เกิดอาการข้างเคียงได้เหมือนวัคซีนอื่น ๆ อาจมีปวด บวมบริเวณที่ฉีด ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียนและมีไข้ได้

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีดให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้กินยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ ชนิดสูตรสำหรับเด็กโตและผู้ใหญ่ มีได้อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้นผู้ปกครองหรือผู้รับวัคซีนต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนหรือไม่

เด็กโตทุกคนที่ไม่มีข้อห้ามสำหรับวัคซีนนี้ ควรได้รับวัคซีนเพื่อป้องกันโรครุนแรงจากเชื้อ คอตีบ บาดทะยัก และไอกรน

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

การแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน
ในประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน

วัคซีนชนิดทั้งเซลล์

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน คืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

คอตีบ เกิดจากพิษของเชื้อคอตีบที่ทำให้มีการอักเสบในลำคออย่างรุนแรง จนอาจทำให้หายใจไม่ได้ และอาจทำให้หัวใจวายได้ เชื้อแพร่มาจากลำคอของผู้ที่เป็นพาหะ

บาดทะยัก เกิดจากพิษของเชื้อบาดทะยักที่มักเข้าร่างกายทางบาดแผล ทำให้มีอาการชักรุนแรงจนเสียชีวิตได้ เชื้อมีอยู่ทั่วไปในสิ่งแวดล้อม

ไอกรน เกิดจากเชื้อไอกรนทำให้มีอาการไอรุนแรงเป็นเวลานาน ในเด็กเล็กอาจไอจนหยุดหายใจ ชัก ซ้ำโครงหักได้ เชื้อแพร่มาจากลำคอของผู้ป่วย

โรคคอตีบ บาดทะยัก และไอกรน สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน คืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ทำมาจากเชื้อ หรือพิษของเชื้อที่ทำให้หมดความสามารถในการก่อโรค โดยผ่านกระบวนการผลิตให้ได้เป็นวัคซีนที่มีความปลอดภัย ไม่มีเชื้อโรคที่มีชีวิตผสมอยู่ วัคซีนนี้มีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันโรค หากได้รับครบถ้วนตามกำหนด และมีความปลอดภัยสูง พบผลข้างเคียงได้บ้าง

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

เด็กทุกคนควรได้รับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน (ยกเว้นมีข้อห้ามในข้อ 4) โดยการฉีดเข้ากล้ามเนื้อบริเวณต้นขาด้านหน้า ในเด็กควรฉีด 5 ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ 1 เมื่ออายุประมาณ 2 เดือน
- ครั้งที่ 2 เมื่ออายุประมาณ 4 เดือน
- ครั้งที่ 3 เมื่ออายุประมาณ 6 เดือน
- ครั้งที่ 4 เมื่ออายุประมาณ 18 เดือน
- ครั้งที่ 5 เมื่ออายุประมาณ 4 -6 ปี

วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน สามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่นๆ ได้ในวันเดียวกัน และมีชนิดที่เป็นวัคซีนรวมกับวัคซีนป้องกันตับอักเสบบี โปลิโอ และฮิบ ฉีดในเข็มเดียวกันได้

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

ผู้ที่มีภาวะดังต่อไปนี้ ไม่ควรรับวัคซีนป้องกัน คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน

- มีภาวะผิดปกติทางสมอง หรือชัก ซึ่งยังคงควบคุมไม่ได้
- เคยมีปฏิกิริยารุนแรงต่อวัคซีนนี้มาก่อน
- เด็กที่อายุมากกว่า 7 ปี และผู้ใหญ่ที่ไม่ควรรับวัคซีนนี้ แต่ควรรับวัคซีนป้องกัน คอตีบ-บาดทะยัก (ไม่มีไอกรน) แทน
- หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อนจึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

ข้อมูล ณ 28 กรกฎาคม 2551

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน

วัคซีนทุกชนิดสามารถทำให้เกิดอาการข้างเคียงได้ สำหรับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน อาจมี ปวด บวม แดง ร้อนบริเวณที่ฉีดได้ และอาจมีไข้ อ่อนเพลีย ไม่สบาย ร้องกวน อาเจียน อาการทั้งหมดมักไม่รุนแรง อาการไข้มักเกิดภายใน 24 ชั่วโมงหลังรับวัคซีนและหายไปภายใน 2-3 วัน อาการข้างเคียงที่รุนแรงอาจพบได้ แต่น้อยมากประมาณ 1 ใน 50,000 ราย ได้แก่ ชัก ร้องไห้ไม่หยุด ตัวอ่อนปากเขียว ไข้สูงจัด

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีด ให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้กินยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

แม้ว่าจะมีอาการข้างเคียงเกิดขึ้นได้บ้าง แต่ประโยชน์ในการป้องกันโรคจากวัคซีนมีมากกว่า รวมทั้งมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคอันตราย หากไม่ฉีดวัคซีน

6. วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน อยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้นเด็กทุกคนสามารถรับวัคซีนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ที่ศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ หรือสถานพยาบาลที่เป็นต้นสังกัดหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนนี้หรือไม่

เด็กทุกคนที่ไม่มีภาวะที่เป็นข้อห้ามในข้อ 4. ควรรับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ทุกคน เพื่อป้องกันโรครุนแรงจากเชื้อ คอตีบ บาดทะยัก และไอกรน

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดต่อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรค ไข้หวัดใหญ่

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรคไข้หวัดใหญ่คืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

ไข้หวัดใหญ่ เกิดจากการติดเชื้อไวรัสอินฟลูเอนซ่า เชื้อสามารถแพร่กระจายจากผู้ติดเชื้อไปยังผู้อื่นได้ทางการหายใจ ทำให้มีอาการทางระบบทางเดินหายใจและมีไข้สูง ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย ปวดเมื่อยตามตัว โดยทั่วไปจะมีอาการอยู่ประมาณ 2-3 วัน แต่ในบางรายจะมีอาการรุนแรงและนานได้ และอาจจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาภายในโรงพยาบาล หลังจากหายอาจมีอาการอ่อนเพลียมีแรงไปอีกหลายสัปดาห์ ในผู้ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น คนอายุ 65 ปีขึ้นไป ผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคปอดเรื้อรัง โรคหัวใจ โรคหอบหืด อาจเกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงจากการติดเชื้อ เช่น มีปอดบวม หรือเสียชีวิตได้

โรคไข้หวัดใหญ่สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่คืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ทำมาจากเชื้อที่ตายแล้วทำให้หมดความสามารถในการก่อโรค โดยผ่านกระบวนการผลิตให้ได้เป็นวัคซีนที่มีความปลอดภัย วัคซีนนี้มีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันโรค หากได้รับครบถ้วนตามกำหนด

สำหรับคนทั่วไป การฉีดวัคซีนจะช่วยป้องกันอาการป่วยหนักจากไข้หวัดใหญ่ การป้องกันอาจไม่สมบูรณ์ เพราะแม้ฉีดวัคซีนแล้ว ยังเป็นโรคได้อยู่ แต่จะมีอาการเบา

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ สามารถฉีดได้ในเด็กอายุตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป แนะนำให้ฉีดในผู้ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดโรคแทรกซ้อนจากไข้หวัดใหญ่หรือเป็นไข้หวัดใหญ่ที่รุนแรง ได้แก่

- ♥ ผู้ที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป
- ♥ เด็กทุกคนที่มีอายุ 6 เดือน ถึง 5 ปี
- ♥ ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง
- ♥ หญิงที่จะตั้งครรภ์
- ♥ ผู้ที่มีความผิดปกติของกล้ามเนื้อหรือระบบประสาท ซึ่งมีปัญหาการกลืนหรือการกลืน
- ♥ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 6 เดือนถึง 18 ปี ที่ได้รับการรักษาด้วยยาแอสไพรินเป็นระยะเวลานาน
- ♥ ผู้ที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพเรื้อรังเกี่ยวกับโรคหัวใจ โรคปอด โรคหืด โรคไต โรคเบาหวาน โรคเลือด

นอกจากนี้ยังแนะนำให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่แก่บุคคลที่สามารถแพร่เชื้อไข้หวัดใหญ่ให้กับผู้ที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่

- สมาชิกในครอบครัวและผู้ดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ปี
- สมาชิกในครอบครัวหรือผู้ดูแลใกล้ชิดกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นโรคไข้หวัดใหญ่รุนแรง

• แพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์ในสถานพยาบาล
ช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่คือช่วงก่อนที่จะเริ่มมีอาการของโรค ในประเทศไทยสามารถฉีดได้ 2 ช่วงคือช่วงก่อนฤดูฝนหรือประมาณเดือนพฤษภาคม และช่วงก่อนฤดูหนาวหรือประมาณเดือนตุลาคม วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ต้องฉีดซ้ำทุก 1 ปี ถ้าต้องการการป้องกันอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเชื้อไวรัสมีการเปลี่ยนแปลงทุกปีและวัคซีนมีการเปลี่ยนแปลงผลิตใหม่ทุกปี สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 9 ปี ที่รับการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่เป็นปีแรกควรได้รับ 2 เข็ม โดยเข็มที่ 2 ห่างจากเข็มแรก 1 เดือน

วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่นๆ ได้ในวันเดียวกัน แต่ต้องแยกเข็มฉีด

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

4. ใครไม่ควรรับหรือควรเลื่อนการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่

- ผู้ที่มีภาวะดังต่อไปนี้ ไม่ควรรับวัคซีน
 - อายุน้อยกว่า 6 เดือน
 - คนที่แพ้ไข่อย่างรุนแรงเพราะวัคซีนผลิตโดยใช้ไข่
- ผู้ที่เคยฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่แล้วมีอาการแพ้อย่างรุนแรง
- หากมีไข้หรือเจ็บป่วยควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่

วัคซีนทุกชนิดสามารถทำให้เกิดอาการข้างเคียงได้ สำหรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่อาจมีอาการบวมแดงบริเวณที่ฉีด มีไข้ ปวดเมื่อย มักจะเริ่มไม่นานหลังฉีด แล้วค่อยหายภายใน 1-2 วัน

การแพ้ถึงขั้นเป็นอันตรายต่อชีวิตมีน้อยมาก ถ้าหากเกิดขึ้นจะปรากฏภายใน 2-3 นาทีถึง 2-3 ชั่วโมงหลังฉีด

โดยอาจมีอาการหายใจไม่สะดวก เสียงแหบ หรือหายใจมีเสียงดังลมพิษ ชีตขาว อ่อนเพลีย หัวใจเต้นเร็ว หรือเวียนศีรษะ

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีดให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่อยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ไม่อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข เป็นวัคซีนทางเลือก ดังนั้นผู้ที่ต้องการรับวัคซีนต้องเสียค่าใช้จ่าย

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่หรือไม่

แนะนำให้ฉีดในผู้ที่มีความเสี่ยงสูง ที่มีอายุมากกว่า 6 เดือน ดังที่กล่าวมาข้างต้น หรือในคนที่ไม่มีข้อห้ามและควรปรึกษาแพทย์ก่อนตัดสินใจ ในเด็กที่แข็งแรงดีที่อายุน้อยกว่า 5 ปี อาจพิจารณาให้ฉีดได้ หากผู้ปกครองต้องการลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคนี้ ส่วนเด็กที่อายุมากกว่า 5 ปี ที่แข็งแรงดี อาจพิจารณาให้ฉีดเป็นรายๆ ไป

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

โรคไข้หวัดใหญ่สามารถป้องกันได้ด้วยการบำรุงรักษาร่างกายให้แข็งแรงและอบอุ่น มีเครื่องใช้ส่วนตัว ไม่ปะปนกับผู้อื่น หลีกเลี่ยงสถานที่ที่มีคนแออัด ไม่คลุกคลีหรือนอนร่วมกับผู้ป่วยในระยะที่มีการระบาดของโรค เมื่อมีผู้ป่วยในโรงเรียนหรือโรงงาน ควรให้ลาหยุด เพื่อมิให้แพร่โรคไปยังผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เช่น ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก สตรีตั้งครรภ์ เป็นต้น ควรใช้ผ้าเช็ดหน้าปิดปากเวลาไอหรือจาม และล้างมือให้สะอาดเป็นประจำ

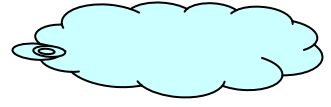
ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งที่ก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

วัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี

1. โรคไวรัสตับอักเสบบีคืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

โรคไวรัสตับอักเสบบี เกิดจากการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ติดต่อกันได้โดยการรับประทานอาหารและน้ำดื่ม ที่มีเชื้อปนเปื้อน เชื้อไวรัสสามารถพบได้ในอุจจาระของผู้ที่ติดเชื้อ

ผู้ที่ติดเชื้ออาจไม่มีอาการ หรือมีอาการตั้งแต่เล็กน้อยจนถึงรุนแรงมากทำให้เกิดตับอักเสบแบบเฉียบพลัน ตีข่าน ตัวเหลือง ตาเหลือง และตับวายได้

การป้องกันสามารถทำได้โดยการเคร่งครัดในเรื่องสุขอนามัย ความสะอาดของอาหารและน้ำดื่ม

โรคไวรัสตับอักเสบบีสามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบีคืออะไร

วัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี ทำมาจากเชื้อไวรัสที่ตายแล้ว และหมดความสามารถในการก่อโรค วัคซีนมีความปลอดภัยและสามารถป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบีได้เป็นอย่างดี เมื่อได้รับครบถ้วนตามกำหนด

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี และจะต้องให้จำนวนกี่ครั้ง

พิจารณาให้วัคซีนแก่ผู้ที่ยังไม่มีภูมิคุ้มกัน และมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคตับรุนแรง เช่น ผู้ที่เป็นโรค ตับเรื้อรัง นอกจากนี้ควรพิจารณาให้วัคซีนแก่ผู้ที่ทำหน้าที่ประกอบอาหาร ผู้ที่อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก และผู้ที่เดินทางไปในที่ที่มีการระบาดหรือมีความชุกของโรคสูง โดยการฉีดวัคซีนเข้ากล้ามเนื้อจำนวน 2 ครั้ง ห่างกัน 6-12 เดือน

สำหรับเด็กปกติที่แข็งแรงดี หากมีความประสงค์จะสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคไวรัสตับอักเสบบี สามารถให้ได้ในเด็กอายุตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป โดยฉีด 2 เข็ม ห่างกัน 6-12 เดือน

วัคซีนนี้สามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่นๆได้ในวันเดียวกัน แต่ต้องแยกเข็มฉีด

4. ใครไม่ควรรับหรือควรเลื่อนการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี

ผู้ที่ไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี ได้แก่

- ผู้ที่มีอาการแพ้ชนิดรุนแรงหลังจากได้รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี, ผู้ที่มีประวัติอาการแพ้ชนิดรุนแรงต่อส่วนประกอบของวัคซีน, ผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยเฉียบพลัน และหญิงตั้งครรภ์
- ไม่แนะนำให้ฉีดวัคซีนนี้ในเด็กอายุน้อยกว่า 1 ปี เนื่องจากการตอบสนองต่อวัคซีนไม่ดี
- หากมีไข้หรือเจ็บป่วยควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี

พบเพียงเล็กน้อย ส่วนใหญ่เป็นอาการเฉพาะที่ในตำแหน่งที่ฉีดยา ซึ่งไม่รุนแรง อาการอื่นๆ ที่อาจพบได้ เช่น ไข้ ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย วัคซีนไม่ทำให้เกิดโรคตับอักเสบบี

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีดให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยา ลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี อยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี ยังไม่ได้อยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขดังนั้น ผู้ที่ประสงค์จะรับวัคซีนนี้ จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเอง

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบีหรือไม่

วัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี เป็นวัคซีนทางเลือกหรือวัคซีนเสริม ซึ่งผู้ปกครองอาจพิจารณาให้ฉีดวัคซีนนี้แก่เด็ก หากมีความประสงค์จะลดความเสี่ยงจากโรคนี้

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการต่อที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรคไวรัสตับอักเสบบีคืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

โรคไวรัสตับอักเสบบี เกิดจากการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี โดยการสัมผัสกับเลือดหรือสารคัดหลั่งของผู้ที่ติดเชื้อผ่านทางบาดแผลบนผิวหนัง การใช้ของใช้ส่วนตัวที่ปนเปื้อนกับเลือดหรือสารคัดหลั่งต่างๆ เช่น มีดโกน แปรงสีฟัน การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้อุปกรณ์ป้องกัน การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน และจากมารดาสู่ทารกโดยการสัมผัสกับเลือดและสารคัดหลั่งที่มีเชื้อไวรัสในขณะคลอด

การติดเชื้ออาจทำให้เกิดโรคที่มีอาการรุนแรง ตัวเหลืองตาเหลือง เบื่ออาหาร ท้องเสีย คลื่นไส้ อาเจียน เหนื่อยง่าย ปวดเมื่อยตามตัว หากร่างกายไม่สามารถกำจัดเชื้อได้ จะกลายเป็นพาหะของโรค ซึ่งนอกจากจะแพร่เชื้อให้ผู้อื่นได้แล้ว ยังจะมีโอกาสเกิดโรคตับแข็งและมะเร็งตับต่อไปได้ในอนาคต

โรคไวรัสตับอักเสบบี สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน หลังจากประเทศไทยให้วัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบบีในเด็กแรกเกิดทั่วประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 ทำให้จำนวนผู้ป่วยโรคตับอักเสบบี และมะเร็งตับลดลงอย่างมาก

2. วัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบีคืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี ทำมาจากโปรตีนผิวของเชื้อไวรัสตับอักเสบบี วัคซีนมีความปลอดภัยและสามารถป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบีได้อย่างดี หากได้รับครบถ้วนตามกำหนด

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี และจะต้องให้จำนวนกี่ครั้ง

เด็กไทยทุกคนควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบีตั้งแต่แรกเกิด นอกจากนี้ควรให้วัคซีนสำหรับผู้ที่ยังไม่ติดเชื้อ (ทราบได้จากการตรวจเลือด) โดยเฉพาะหากมีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เช่น มีภรรยาหรือสามีเป็นพาหะของโรคหรืออาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันกับผู้ที่เป็นพาหะ

- เด็กแรกเกิดในประเทศไทยทุกคน จะได้รับวัคซีนเข็มแรกในขณะแรกคลอด จากนั้นจะฉีดเข็มที่ 2 เมื่ออายุ 1-2 เดือน และเข็มที่ 3 เมื่ออายุ 6 เดือน

• ตั้งแต่ปี 2551 กระทรวงสาธารณสุขได้ให้วัคซีนรวมป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรณ-ไวรัส

ตับอักเสบบีแก่เด็กทุกคนทั่วประเทศ โดยครั้งแรกฉีดวัคซีนไวรัสตับอักเสบบี เมื่อแรกเกิด และฉีด

วัคซีนรวมป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรณ-ไวรัสตับอักเสบบี เมื่ออายุ 2, 4 และ 6 เดือน

- ผู้ที่ควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี เด็กทุกคนที่ไม่ได้ฉีดตั้งแต่แรกเกิด

ควรฉีดวัคซีนทันทีที่มีโอกาส โดยฉีด 3 ครั้ง ที่ 0, 1-2 เดือน และ 6-12 เดือน โดยทั่วไปในเด็กเล็ก (อายุต่ำกว่า 10 ปี) ไม่จำเป็นต้องตรวจเลือดก่อนฉีดวัคซีน แต่ในเด็กโตที่อายุมากกว่า 10 ปีขึ้นไปและผู้ใหญ่ควรตรวจเลือดก่อนเพื่อดูว่ามีภูมิคุ้มกันก่อนฉีดวัคซีนหรือไม่ เนื่องจากบางรายอาจเคยติดเชื้อและมีภูมิคุ้มกันโรคแล้วตามธรรมชาติหรืออาจเป็นพาหะของโรค ซึ่งทั้งสองกรณีจะไม่ได้รับประโยชน์จากการฉีดวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี สามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่นๆ ได้ในวันเดียวกัน และปัจจุบันมีวัคซีนชนิดรวมเข็มกับวัคซีนคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรณชนิดไร้เซลล์ วัคซีนโปลิโอชนิดฉีดและวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้ออหิว

4. ใครไม่ควรรับหรือควรเลื่อนการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี

ผู้ที่ไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี คือ

- ผู้ที่เคยมีปฏิกิริยาแพ้รุนแรงต่อวัคซีนนี้มาก่อน
- หากมีไข้หรือเจ็บป่วยควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี

วัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี หลังฉีดอาจมีอาการปวด บวมบริเวณที่ฉีด หรือมีไข้ต่ำๆ อาการมักเริ่มราว 3-4 ชั่วโมงหลังฉีดและเป็นไม่เกิน 24 ชั่วโมง

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีดให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยา ลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

แม้ว่าจะมีอาการข้างเคียงเกิดขึ้นได้บ้าง แต่ประโยชน์ในการป้องกันโรคจากวัคซีนมีมากกว่า รวมทั้งมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคอันตราย หากไม่ฉีดวัคซีน

6. วัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบีอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้นเด็กทุกคนสามารถรับวัคซีนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ที่ศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ หรือสถานพยาบาลที่เป็นต้นสังกัดหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบีหรือไม่

เด็กทุกคนที่ไม่เคยมีปฏิกิริยาแพ้รุนแรงต่อวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบีควรรับวัคซีนนี้

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบ

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรคจากเชื้อฮิบคืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

เชื้อฮิบ เป็นแบคทีเรียชนิดหนึ่งที่มีชื่อเต็มว่า ฮีโมฟิลุส อินฟลูเอนเซ่ ชนิดที่ยี่สิบ ปี ที่มักก่อโรคในเด็กเล็ก โดยเฉพาะที่อายุต่ำกว่า 2 ปี ทำให้เกิดโรคที่สำคัญหลายอย่าง เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ ติดเชื้อในกระแสเลือด ปอดอักเสบ ข้ออักเสบ และหูชั้นกลางอักเสบ อัตราการเกิดโรครุนแรงจากเชื้อฮิบในเด็กไทย ประมาณ 3 รายต่อเด็กแสนคน

โรคติดเชื้อฮิบสามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบคืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบ ทำมาจากเปลือกนอกของเชื้อ นำมาเชื่อมกับโปรตีนพาหะเพื่อทำให้กระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันได้ดีขึ้น มีความปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันโรค

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบนี้ และจะต้องให้จำนวนกี่ครั้ง

เด็กทุกคนที่ต้องการลดความเสี่ยงจากเชื้อฮิบ สามารถฉีดวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบได้ วัคซีนให้โดยการฉีดเข้ากล้ามเนื้อ แนะนำให้ฉีด เมื่ออายุ 2, 4 และ 6 เดือน

กรณีเริ่มฉีดวัคซีนครั้งแรก เมื่ออายุ 6-12 เดือน ให้ฉีด 2 ครั้ง ห่างกัน 2 เดือน และกรณีเริ่มฉีดเมื่ออายุ 1 ปีขึ้นไป ให้ฉีดครั้งเดียว เนื่องจากความเสี่ยงต่อโรครุนแรงในเด็กไทยอยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 2 ปี จึงไม่แนะนำให้ฉีดวัคซีนในเด็กไทยที่อายุมากกว่า 2 ปี ยกเว้นมีความเสี่ยงต่อโรคฮิบ มากกว่าเด็กทั่วไป เช่น เป็นผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง มีมาทำงานผิดปกติ ในกรณีเช่นนี้ แนะนำให้ฉีดแม้จะอายุมากกว่า 2 ปี และหากเริ่มฉีดในช่วงอายุน้อยควรฉีดกระตุ้นเมื่ออายุ 1 ปีด้วย

วัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบ มีชนิดที่สามารถฉีดรวม หรือฉีดพร้อมกับวัคซีนป้องกันคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน-โปลิโอ และวัคซีนป้องกันตับอักเสบบีได้

4. ใครไม่ควรรับหรือควรเลื่อนการรับวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบ

- ผู้ที่เคยมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบ ไม่ควรรับวัคซีนซ้ำอีก
- หากมีไข้หรือเจ็บป่วยควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบ

อาการข้างเคียงหลังฉีดวัคซีนพบได้เล็กน้อย เช่น อาการปวด บวม แดง และร้อนบริเวณที่ฉีด นอกจากนี้อาจพบไข้สูง ผื่น และอาการหงุดหงิดได้บ้าง แต่พบไม่บ่อย วัคซีนนี้เมื่อฉีดพร้อมกับวัคซีนป้องกันคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ไม่ได้ทำให้เกิดอาการข้างเคียงเพิ่มขึ้น

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีดให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

แม้วัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบจะมีประสิทธิภาพและความปลอดภัยสูง และโรคจากเชื้อฮิบอาจรุนแรงได้อย่างมากในเด็กเล็ก แต่เนื่องจากอุบัติการณ์ของโรคนี้ในประเทศไทยค่อนข้างต่ำ ประกอบกับวัคซีนมีราคาแพง จึงมีได้อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข เป็นวัคซีนทางเลือกหรือวัคซีนเสริม ผู้ปกครองต้องจ่ายค่าวัคซีนเอง

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบหรือไม่

เด็กสุขภาพแข็งแรง อาจพิจารณาให้วัคซีนได้ ถ้าต้องการลดความเสี่ยงการเกิดโรคจากเชื้อฮิบ และแนะนำให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบในเด็กที่มีความเสี่ยงสูงต่อโรคติดเชื้อฮิบมากกว่าเด็กทั่วไป ได้แก่ เด็กที่ต้องเลี้ยงดูในสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือจำเป็นต้องอยู่ในสถานชุมชนที่มีผู้คนจำนวนมาก รวมทั้งเด็กที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

การติดเชื้อฮิบ พบบ่อยในเด็กเล็ก หากตัดสินใจจะใช้วัคซีนแล้วควรทำให้เร็วที่สุด เพื่อจะได้ป้องกันในช่วงเสี่ยงที่สุด

เนื่องจากอายุของเด็กที่แนะนำให้ฉีดวัคซีนฮิบ ตรงกับอายุที่ต้องฉีดวัคซีนป้องกันคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน จึงมีวัคซีนรวม ทำให้สะดวกในการใช้มากขึ้น ไม่ต้องฉีดหลายเข็ม

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดเวลา เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อ ในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันไวรัสแพปปิโลมา (วัคซีนเอชพีวี)

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรคติดเชื้อไวรัสแพปปิโลมาคืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

ไวรัสแพปปิโลมาหรือเชื้อเอชพีวี เป็นสาเหตุสำคัญของการติดเชื้อบริเวณอวัยวะเพศซึ่งจะนำไปสู่การเป็นหูด หรือมะเร็งในเวลาหลายปีต่อมา การติดเชื้อเอชพีวีมักไม่แสดงอาการผิดปกติและหายได้เอง แต่ผู้ที่มีการติดเชื้อสายพันธุ์ชนิดที่มีความเสี่ยงสูงเช่น สายพันธุ์ 16, 18 จะทำให้เกิดมะเร็งปากมดลูกในเวลาต่อมาได้ การติดเชื้อเอชพีวีสายพันธุ์ความเสี่ยงต่ำ เช่น สายพันธุ์ 6, 11 ทำให้เกิดหูดหอนไก่ที่อวัยวะเพศ และหูดทางเดินหายใจ โดยเฉพาะกล่องเสียงในเด็ก

มะเร็งปากมดลูกเป็นมะเร็งที่พบบมากที่สุดสำหรับสตรีไทย ปัจจุบันเป็นที่ทราบแล้วว่าสาเหตุของมะเร็งปากมดลูกเกือบทั้งหมดเกิดจากการติดเชื้อไวรัสเอชพีวี การตรวจภายในเพื่อหาความผิดปกติในระยะเริ่มต้น จะช่วยป้องกันการเกิดมะเร็งได้มาก เชื้อเอชพีวี ติดต่อผ่านทางเพศสัมพันธ์ ดังนั้นการมีคู่นอนคนเดียว ลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการใช้ยางอนามัยทุกครั้งอย่างสม่ำเสมอเมื่อมีเพศสัมพันธ์ จะช่วยลดความเสี่ยงของการติดเชื้อได้มาก แต่ยังไม่มียาทางการแพทย์ ที่จะป้องกันการติดเชื้อเอชพีวีได้สมบูรณ์

โรคติดเชื้อเอชพีวีสามารถป้องกันได้ส่วนหนึ่งด้วยวัคซีน

2. วัคซีนเอชพีวีคืออะไร

วัคซีนเอชพีวีผลิตจากโปรตีนที่เหมือนเปลือกหุ้มของไวรัส มีความปลอดภัยสูง ตัววัคซีนไม่มีความสามารถในการก่อโรคและไม่ทำให้เกิดมะเร็ง วัคซีนมีประสิทธิภาพสูงต่อสายพันธุ์ที่บรรจุในวัคซีน ซึ่งมีวัคซีน 2 ชนิด คือชนิดที่บรรจุ 4 สายพันธุ์ ได้แก่สายพันธุ์ 6, 11, 16, 18 ซึ่งจะครอบคลุมสายพันธุ์ที่ก่อมะเร็งประมาณร้อยละ 70 และครอบคลุมสายพันธุ์ก่อหูดประมาณร้อยละ 90 และชนิดที่บรรจุ 2 สายพันธุ์ คือสายพันธุ์ 16, 18 ซึ่งครอบคลุมเฉพาะสายพันธุ์ก่อมะเร็งได้ร้อยละ 70 เนื่องจากวัคซีนไม่สามารถป้องกันสายพันธุ์ก่อหูดหรือมะเร็งได้ทั้งหมด ผู้ที่ได้รับการฉีดวัคซีนทั้งสองชนิดนี้จึงยังต้องตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกอย่างสม่ำเสมอต่อไป

3. ใครควรได้รับวัคซีนเอชพีวี และจะต้องให้จำนวนกี่ครั้ง

แนะนำให้ฉีดวัคซีนในสตรีอายุระหว่าง 9 ถึง 26 ปี สำหรับการฉีดวัคซีนในสตรีอายุมากกว่า 26 ปีนั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาเป็นรายๆ ไป ให้ฉีด 3 ครั้ง ในเดือนที่ 0, 1-2 และ 6 ตามลำดับ ยังไม่มีคำแนะนำให้ฉีดผู้ชาย วัคซีนจะมีประสิทธิภาพดีที่สุด ถ้าฉีดก่อนมีเพศสัมพันธ์ ไม่แนะนำให้ต้องทำการตรวจหาว่ามีโรคติดเชื้อเอชพีวีก่อนฉีดวัคซีน

4. ใครไม่ควรรับหรือควรเลื่อนการรับวัคซีนเอชพีวี

ผู้ที่มีภาวะดังต่อไปนี้ ไม่ควรฉีดวัคซีน เอชพีวี

- ผู้ที่มีการแพ้หรือมีปฏิกิริยาที่รุนแรงต่อส่วนประกอบของวัคซีนเอชพีวี (กรณีแพ้ยีสต์ซึ่งเป็นส่วนประกอบของวัคซีนเอชพีวีชนิด 4 สายพันธุ์สามารถใช้แบบ 2 สายพันธุ์ได้)

- สตรีที่ตั้งครรภ์ หากเกิดการตั้งครรภ์โดยบังเอิญระหว่างช่วงการรับวัคซีน ควรหยุดฉีดวัคซีนที่เหลือจนกว่าจะสิ้นสุดการตั้งครรภ์ จึงสามารถฉีดต่อได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนเอชพีวี

วัคซีนเอชพีวี ทำให้เกิดผลข้างเคียงน้อยและไม่รุนแรง อาจพบปฏิกิริยาเฉพาะที่ ได้แก่ อาการปวด บวม ผื่นแดง และคันบริเวณที่ฉีด อาจพบอาการไข้ ซึ่งมักหายได้เอง ผลข้างเคียงรุนแรงกว่าที่พบได้น้อยมาก

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีดให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนเอชพีวีอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

ในปัจจุบัน วัคซีนเอชพีวีจัดเป็นวัคซีนเสริมหรือวัคซีนทางเลือก ยังไม่ได้อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ผู้ฉีดต้องเสียค่าใช้จ่ายเอง

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนเอชพีวีหรือไม่

เด็กสุขภาพแข็งแรง และอายุ 9 ปีขึ้นไป สามารถพิจารณาให้วัคซีนนี้ได้ เพื่อลดความเสี่ยงจากโรคที่เกิดจากเชื้อเอชพีวี อย่างไรก็ตาม วัคซีนเอชพีวียังจัดเป็นวัคซีนเสริมสำหรับประเทศไทย

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

เนื่องจากวัคซีนมีประสิทธิภาพดีมากเฉพาะต่อสายพันธุ์ไวรัสที่มีอยู่ในวัคซีน ถึงแม้รับวัคซีนแล้ว ยังอาจเป็นโรคจากเชื้อเอชพีวี คนละสายพันธุ์กับที่มีอยู่ในวัคซีน หรือสายพันธุ์ที่ติดมาก่อนได้วัคซีน การฉีดวัคซีนเป็นหนทางหนึ่งในการช่วยลดความเสี่ยงจากโรคมะเร็งปากมดลูกได้ ดังนั้นยังจำเป็นต้องทำการตรวจภายในเป็นระยะสม่ำเสมอในหญิงที่มีเพศสัมพันธ์แล้วตามที่แพทย์แนะนำด้วย และควรหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชพีวีด้วย ซึ่งได้แก่ การมีคู่นอนหลายคน การไม่ใช้ยางอนามัย

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกต

สิ่งที่ท่านควรทราบ

หรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดี

1. โรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสหรือโรคไอพีดีคืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

เชื้อนิวโมคอคคัส เป็นสาเหตุที่พบบ่อยของโรคปอดบวม โรคติดเชื้อในกระแสเลือด และโรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ บางครั้งก่อให้เกิดโรคที่มีความรุนแรงและเสียชีวิตได้ มักพบในเด็กเล็ก และผู้ที่มีความเสี่ยงสูงได้แก่ อายุมากกว่า 65 ปี เด็กเล็ก และผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคตับแข็ง โรคหัวใจ โรคปอด โรคไต โรคเบาหวาน โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง และโรคมะเร็ง อัตราการเกิดโรคนั้นแบบรุนแรงหรือเรียกว่าไอพีดี พบประมาณไม่เกิน 1 ในแสนคน ของเด็กอายุน้อยกว่า 5 ปี การป้องกันโรคสามารถทำได้โดยรักษาสุขภาพให้แข็งแรง และการฉีดวัคซีนมีส่วนช่วยป้องกันโรคได้

โรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดรุนแรง หรือโรคไอพีดี สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกตหรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดีคืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกตหรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดี ทำจากเชื้อนิวโมคอคคัสที่ตายแล้ว เชื้อนิวโมคอคคัสมีมากกว่า 90 ชนิด ชนิดที่อยู่ในวัคซีนนี้เป็นชนิดที่พบบ่อย 7 อันดับแรก แล้วนำมาจับกับโปรตีนเพื่อกระตุ้นให้เกิดภูมิคุ้มกันในเด็กเล็กได้ วัคซีนนี้มีประสิทธิภาพครอบคลุมเชื้อนี้ได้ประมาณร้อยละ 70 ของโรคไอพีดีทั้งหมด

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกตหรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดี และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกตหรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดี เป็นวัคซีนสำหรับเด็กเล็กที่อายุน้อยกว่า 2 ปี แนะนำให้ฉีดที่อายุ 2, 4 และ 6 เดือน กระตุ้นซ้ำที่อายุ 12-15 เดือน ถ้าไม่ได้รับวัคซีนตามอายุดังกล่าวและต้องการจะเริ่มฉีดภายหลัง ควรปรึกษาแพทย์ หากเริ่มฉีดหลังอายุ 6 เดือน จะลดจำนวนเข็มลงได้

สำหรับเด็กที่อายุ 2-5 ปีที่มีความเสี่ยงต่อโรค ควรรับวัคซีนนี้แล้วกระตุ้นต่อด้วยวัคซีนชนิดโพลีแซคคาไรด์ ซึ่งใช้ได้ในเด็กอายุมากกว่า 2 ปีขึ้นไป

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกตหรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดีสามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่นๆ ได้ในวันเดียวกัน แต่ต้องแยกเข็มฉีด

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกตหรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดี หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

ไม่ควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกตหรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดี ใน

- ผู้ที่มีอาการแพ้อย่างรุนแรงจากการฉีดในเข็มก่อน
- หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อนจึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกตหรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดี

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกตหรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดีมีความปลอดภัยสูง อาจพบอาการข้างเคียงได้บ้าง หลังฉีดวัคซีนอาจมีอาการไข้ หงุดหงิด หรือซึมเล็กน้อย เบื่ออาหาร และปวด บวม แดง ร้อนบริเวณที่ฉีดได้บ้าง อาการเหล่านี้จะหายไปเองภายใน 1-2 วัน อาการอื่นๆ พบได้น้อยมาก

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีด ให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกตหรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดีอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกตหรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดีไม่ได้อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันของกระทรวงสาธารณสุข ผู้ปกครองต้องจ่ายค่าวัคซีนเอง

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกตหรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดี หรือไม่

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดคอนจูเกตหรือวัคซีนป้องกันโรคไอพีดี จัดอยู่ในวัคซีนทางเลือกหรือวัคซีนเสริม อาจพิจารณาให้วัคซีนนี้ในเด็กทั่วไป ที่ต้องการลดความเสี่ยงต่อโรค ควรแนะนำให้วัคซีนนี้ในเด็กที่มีความเสี่ยงสูงดังกล่าวในข้อ 1

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

แม้ว่าจะได้รับวัคซีน ก็ยังสามารถเป็นโรคนี้อีกได้ เพราะวัคซีนป้องกันได้เพียงร้อยละ 70 ของเชื้อทั้งหมดดังนั้นควรเน้นเรื่องเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการรักษาสุขภาพและสุขอนามัย ซึ่งจะช่วยลดโอกาสการติดเชื้อได้ ผู้ที่มีความเสี่ยงสูงมากต่อการติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดรุนแรง อาจจำเป็นต้องรับประทานยาปฏิชีวนะควบคู่ไปด้วยตามคำแนะนำของแพทย์

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส หรือไอพีดีชนิดโพลีแซคคาไรด์

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสหรือไอพีดีคืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

เชื้อนิวโมคอคคัส เป็นสาเหตุที่พบบ่อยของโรคปอดบวม โรคติดเชื้อในกระแสเลือด และโรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ บางครั้งก่อให้เกิดโรคที่มีความรุนแรงและเสียชีวิตได้ มักพบในเด็กเล็กและผู้ที่มีความเสี่ยงสูงได้แก่ เด็กเล็ก ผู้มีอายุมากกว่า 65 ปี และผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคตับแข็ง โรคหัวใจ โรคปอด โรคไต โรคเบาหวาน โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง และโรคเมเร็ง อัตราการเกิดโรคนี้นับรุนแรงหรือเรียกว่าไอพีดี พบประมาณไม่เกิน 1 ในแสนคน ของเด็กอายุน้อยกว่า 5 ปี การป้องกันโรคสามารถทำได้โดยรักษาสุขภาพให้แข็งแรง และการฉีดวัคซีนมีส่วนช่วยป้องกันโรคได้

โรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดรุนแรง หรือโรคไอพีดี สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์ คืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์ ทำจากเชื้อแบคทีเรียที่ตายแล้ว เชื้อนิวโม-คอคคัสมีมากกว่า 90 ชนิด ชนิดที่อยู่ในวัคซีนนี้เป็นชนิดที่พบบ่อย 23 ชนิด วัคซีนมีประสิทธิภาพปานกลางในการป้องกันโรค วัคซีนชนิดนี้ต่างกับชนิดคอนจูเกตตรงที่ไม่มีส่วนโปรตีนมาเชื่อม จึงทำให้ไม่มีประสิทธิภาพดีพอในเด็กอายุน้อยกว่า 2 ปี

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์ และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

แนะนำให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์ เฉพาะในผู้ที่มีความเสี่ยงต่อโรคสูงที่อายุ 2 ปีขึ้นไป เช่น ผู้ที่มีอายุมากกว่า 65 ปี ผู้ที่มีภาวะทางร่างกายที่เสี่ยงต่อโรคที่รุนแรงเช่น โรคตับแข็ง โรคหัวใจ โรคปอด โรคไต โรคเบาหวาน โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง โรคเมเร็ง ผู้ที่ได้ยากดภูมิคุ้มกันหรือสเตียรอยด์ ผู้ที่ไม่มีม้าม หรือเป็นโรคซัลลัสเมีย

โดยทั่วไป แนะนำให้ฉีดวัคซีนเพียงเข็มเดียว อาจฉีดซ้ำได้อีกครั้งถ้ายังมีความเสี่ยงอยู่ โดยห่างจากครั้งแรก 3 ปี หากฉีดเมื่ออายุน้อยกว่า 10 ปี และห่างจากครั้งแรก 5 ปีหากฉีดเมื่ออายุมากกว่า 10 ปี

สำหรับผู้ป่วยที่จะตัดม้าม ควรฉีดวัคซีนก่อนผ่าตัดอย่างน้อย 2 สัปดาห์

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์สามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่นๆได้ ในวันเดียวกัน แต่ต้องแยกเข็มฉีด

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์ หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

- เด็กที่อายุน้อยกว่า 2 ปี ไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์
- ไม่ควรฉีดวัคซีนในผู้ที่มีอาการแพ้อย่างรุนแรง จากวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส ชนิดโพลีแซคคาไรด์ในเข็มก่อน

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

- ไม่แนะนำให้ฉีดในหญิงตั้งครรภ์
 - หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อน จึงมารับวัคซีน
- กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์มีความปลอดภัยสูง อาจเกิดผลข้างเคียงได้บ้าง หลังฉีดวัคซีนอาจมีอาการปวด บวม แดง ร้อนบริเวณที่ฉีด และอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อได้บ้าง

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีดให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์อยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์ไม่ได้อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันของกระทรวงสาธารณสุข ผู้ป่วยต้องจ่ายค่าวัคซีนเอง

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์หรือไม่

เด็กทั่วไปที่แข็งแรงดีไม่จำเป็นต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์ วัคซีนนี้แนะนำให้เฉพาะเด็กอายุมากกว่า 2 ปี และผู้ใหญ่ที่มีความเสี่ยงดังที่กล่าวในข้อ 1 เท่านั้น

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสชนิดโพลีแซคคาไรด์ป้องกันโรคได้ไม่สมบูรณ์ แม้ฉีดวัคซีนก็ยังเป็นโรคได้ ผู้ที่มีความเสี่ยงสูงอาจต้องป้องกันโดยวิธีรับประทานยาปฏิชีวนะตามคำแนะนำของแพทย์

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

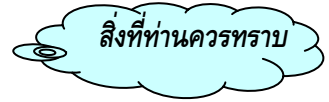
ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการต่อที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีด (ไอพีวี)

1. โรคโปลิโอ คืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

โรคโปลิโอ คือโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสโปลิโอ เชื้อเข้าสู่ร่างกายโดยการรับประทานอาหารหรือน้ำดื่มที่ปนเปื้อนเชื้อ ส่วนใหญ่ของเด็กที่ติดเชื้อจะไม่แสดงอาการ บางรายอาจมีอาการไข้ต่ำๆ เจ็บคอ แขนขาอ่อนแรง ถ้าเป็นรุนแรงอาจเสียชีวิตได้จากกล้ามเนื้อที่ช่วยในการหายใจเป็นอัมพาต โพลิโอสามารถป้องกันได้โดยการส่งเสริมสุขอนามัยที่ดีในการเลี้ยงดูเด็ก และป้องกันได้ด้วยวัคซีน

ประเทศไทยไม่มีโรคโปลิโอมากกว่า 10 ปีแล้ว เพราะมีการให้วัคซีนอย่างทั่วถึง แต่ในประเทศใกล้เคียง เช่น อินเดีย ปากีสถาน อินโดนีเซีย ยังมีผู้ป่วยอยู่ จึงจำเป็นต้องให้วัคซีนต่อไปอีก จนกว่าจะสามารถกวาดล้างโรคนี้ได้หมดไปจากภูมิภาค

โรคโปลิโอสามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีด คืออะไร

โดยทั่วไป วัคซีนที่ใช้ป้องกันโรคโปลิโอมี 2 ชนิด คือ ชนิดรับประทาน (ไอพีวี) และ ชนิดฉีด (ไอพีวี) โดยวัคซีนที่มีเชื้ออยู่เดิมมานานแล้วคือวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน ซึ่งมีประสิทธิภาพดีมาก ใช้ในการกวาดล้างโปลิโอได้และปลอดภัย วัคซีนชนิดรับประทานอาจเกิดผลแทรกซ้อน คือเป็นโรคโปลิโอจากวัคซีนได้ในอัตรา 1 ใน 5-10 ล้านครั้งของการให้วัคซีน เพราะวัคซีนชนิดรับประทานประกอบด้วยเชื้อไวรัสมีชีวิตที่ทำให้อ่อนฤทธิ์ จึงไม่ควรใช้กับผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ วัคซีนป้องกันโปลิโอชนิดฉีด (ไอพีวี) นี้ เป็นวัคซีนชนิดเชื้อตาย มีประสิทธิภาพดีพอๆ กับชนิดรับประทาน และมีความปลอดภัยสูง สามารถใช้กับเด็กทั่วไปและผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่องได้

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีด และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่องซึ่งไม่สามารถใช้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน ควรใช้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีด รวมทั้งผู้ที่มีสมาชิกในบ้านเป็นผู้ป่วยภูมิคุ้มกันบกพร่อง วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีด ให้โดยการฉีดเข้ากล้ามเนื้อ อายุที่ให้จะเหมือนชนิดรับประทานคือ เมื่ออายุ 2, 4, 6, 18 เดือน และกระตุ้นเมื่ออายุ 4-6 ปี โดยทั่วไปจะให้พร้อมวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน

เด็กทั่วไปจะใช้วัคซีนชนิดรับประทานหรือฉีดก็ได้ วัคซีนทั้งสองสามารถใช้แทนกันได้ **โดยวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีด มักผสมรวมกับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ให้เป็นเข็มเดียวกัน**

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีด หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

เนื่องจากวัคซีนชนิดฉีดที่มีจำหน่ายขณะนี้ อยู่ในรูปวัคซีนร่วมกับ วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ดังนั้นข้อห้ามใช้จึงเหมือนกับข้อห้ามของการฉีด วัคซีนป้องกันโรค คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน อย่างไรก็ตามสำหรับวัคซีนชนิดนี้ มีข้อห้ามใช้จำเพาะคือ

- เคยมีอาการแพ้แบบรุนแรงจากการให้วัคซีนชนิดนี้ในครั้งก่อน
- ผู้ที่แพ้ยาปฏิชีวนะที่มีส่วนผสมในวัคซีน ได้แก่ สเตตรปโตมัยซิน โพลีไมกซิน-บี และนีโอมัยซิน นอกจากนี้ควรต้องระวังในหญิงตั้งครรภ์ด้วย
- หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อนจึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีด

อาจมีอาการเจ็บปวดเฉพาะที่เล็กน้อยไม่มีปฏิกิริยารุนแรงต่อร่างกาย อาการสามารถดูแลเองได้ อาการข้างเคียงส่วนใหญ่มักเกิดจากวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ที่ฉีดร่วมกัน

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีด ให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีดอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีดที่มีในประเทศไทยจะอยู่ในรูปของวัคซีนรวม และอยู่นอกแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งผู้ปกครองต้องเสียค่าใช้จ่ายเอง โดยส่วนใหญ่จะรวมอยู่กับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีดหรือไม่

เด็กทุกคนจะต้องได้รับวัคซีนป้องกันโปลิโอชนิดรับประทานหรือฉีดอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะเป็นโรคติดต่อที่ก่ออาการรุนแรงได้ ในผู้ที่มิชอบขี้ตามข้อ 3 ควรได้รับวัคซีนชนิดฉีดเท่านั้น

กรณีที่มีการรณรงค์หยุดโปลิโอ หากมีได้เป็นผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่องหรืออาศัยอยู่ในบ้านเดียวกับผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง ควรไปรับการหยุดโปลิโอด้วยเสมอ แม้ว่าเคยได้รับวัคซีน ไม่ว่าจะชนิดฉีดหรือชนิดรับประทานมาครบถ้วนแล้วก็ตาม

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

ผู้ปกครองควรดูแลสุขอนามัยของเด็กให้ถูกต้อง โดยเฉพาะความสะอาดของอาหารและน้ำ เช่นการล้างมือบ่อยๆ การขับถ่ายที่ถูกสุขลักษณะ ซึ่งจะช่วยลดโอกาสที่จะติดเชื้อโปลิโอได้

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรคไข้มองอักเสบเฉียบ

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรคไข้มองอักเสบเฉียบ คืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

โรคไข้มองอักเสบเฉียบ เกิดจากเชื้อไวรัสเฉียบ ติดต่อกันโดยยุงดำ หรือยุงรำคาญกัด ยุงชนิดนี้เป็นพาหะของโรค พบโรคนี้ได้ทั่วประเทศ พบมากในภาคเหนือ ผู้ที่ติดเชื้อมีอาการแต่ถ้ามีอาการมักมีอาการรุนแรง ผู้ป่วยจะมีอาการไข้สูง ชัก และไม่รู้สึกตัว อาจรุนแรงถึงเสียชีวิต ผู้รอดชีวิตมักมีความพิการทางสมอง ในปัจจุบันยังไม่มียารักษา

โรคไข้มองอักเสบเฉียบ สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรค ไข้มองอักเสบเฉียบ คืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคไข้มองอักเสบเฉียบชนิดที่ใช้ทั่วไป เป็นวัคซีนที่ทำจากเชื้อที่ตาย โดยผลิตจากเชื้อที่สกัดจากเนื้อเยื่อสมองหนู วัคซีนนี้มีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพสูง เด็กทุกคนที่ได้รับวัคซีนครบจะมีภูมิคุ้มกันป้องกันโรคได้ดีมาก นอกจากนี้ยังมีวัคซีนชนิดใหม่ เป็นชนิดเชื้อมีชีวิตที่ทำให้อ่อนฤทธิ์ ซึ่งพบว่ามีประสิทธิภาพดีเช่นกัน

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรค ไข้มองอักเสบเฉียบ และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

เด็กไทยทุกคนควรฉีดวัคซีนป้องกันโรค ไข้มองอักเสบเฉียบ โดยแนะนำให้ฉีดเข้าใต้ผิวหนัง แก่เด็กตั้งแต่อายุ 1-1½ ปี โดยหากใช้วัคซีนชนิดเชื้อตายให้ฉีดรวม 3 ครั้ง ในวันที่ 0, 1-4 สัปดาห์ และ 1 ปี ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค อาจฉีดเพิ่มอีก 1 ครั้งห่างจากครั้งที่ 3 นาน 4-5 ปี เพื่อกระตุ้นภูมิคุ้มกัน แต่หากใช้วัคซีนเชื้อมีชีวิต ให้ฉีด 2 เข็ม ห่างกัน 3 เดือน - 1 ปี ผู้ที่เคยได้วัคซีนชนิดเชื้อตายมาก่อน อาจฉีดต่อด้วยวัคซีนชนิดเชื้อมีชีวิตได้

วัคซีนป้องกันโรค ไข้มองอักเสบเฉียบ สามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่นๆ ได้ในวันเดียวกัน แต่ต้องแยกเข็มฉีด

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรค ไข้มองอักเสบเฉียบ หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

วัคซีนป้องกันโรค ไข้มองอักเสบเฉียบ มีผลข้างเคียงน้อย อาจเกิดอาการแพ้วัคซีนได้

- ผู้ที่มีอาการแพ้รุนแรงจากการฉีดครั้งก่อนไม่ควรรับวัคซีนซ้ำอีก
- ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่องไม่ควรรับวัคซีนชนิดเชื้อมีชีวิต
- หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อน จึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังได้รับวัคซีนป้องกันโรค ไข้มองอักเสบเฉียบ

อาจพบอาการปวดบวมบริเวณที่ฉีดวัคซีน ซึ่งมักหายได้เองในเวลา 2-3 วัน นอกจากนั้นอาจมีอาการไข้ต่ำๆ อ่อนเพลีย ไม่สบาย อาจให้รับประทานยาลดไข้เพื่อบรรเทาอาการได้ ในกรณีที่ไข้สูง ชัก หรือมีผื่นลมพิษ หรืออาการอื่นใด ควรรีบพบแพทย์

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีด ให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

แม้ว่าจะมีอาการข้างเคียงเกิดขึ้นได้บ้าง แต่ประโยชน์ในการป้องกันโรคจากวัคซีนมีมากกว่า รวมทั้งมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคอันตราย หากไม่ฉีดวัคซีน

6. วัคซีนป้องกันโรค ไข้มองอักเสบเฉียบ อยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรค ไข้มองอักเสบเฉียบ อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข เด็กสามารถรับวัคซีนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายที่ศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ หรือสถานพยาบาล ที่เป็นต้นสังกัดหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรค ไข้มองอักเสบเฉียบ หรือไม่

เด็กไทยทุกคนควรได้รับวัคซีนป้องกันโรค ไข้มองอักเสบเฉียบ เพราะประเทศไทยมีเชื้อไวรัสนี้ชุกชุม เว้นแต่จะมีข้อห้ามในข้อ 4

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

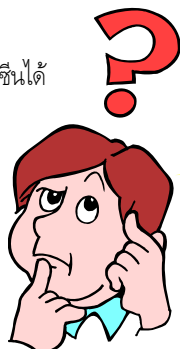
ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการต่อที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. ไข้กาฬหลังแอ่น คืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

โรคไข้กาฬหลังแอ่น เป็นโรคจากแบคทีเรียชื่อ มีนิงโกคอคคัสแบบรุนแรง มีอาการไข้สูงทันที ปวดศีรษะ คอแข็ง ไม่รู้สึกตัวหรือมีอาการสับสนของระบบประสาท และอาจมีความดันโลหิตต่ำ และช็อคได้ มีอัตราการตายสูงแม้จะได้รับการรักษาที่เหมาะสม พบในเด็กมากกว่าผู้ใหญ่ โดยเฉพาะเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี เชื้ออาศัยอยู่ในลำคอของผู้ป่วย หรือพาหะ ติดต่อทางน้ำมูก น้ำลาย เสมหะ โดยการไอจามรดกัน

โรคไข้กาฬหลังแอ่นนี้สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน แต่วัคซีนที่มี ยังไม่ครอบคลุมเชื้อทุกสายพันธุ์

2. วัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น คืออะไร

วัคซีนสำหรับป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น ทำมาจากเปลือกนอกของเชื้อ มีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพดี แต่ต้องใช้ในผู้ใหญ่และเด็กที่มีอายุ 2 ปีขึ้นไป (สำหรับเด็กเล็กอายุน้อยกว่า 2 ปี ต้องใช้วัคซีนชนิดคอนจูเกต)

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

ไม่มีความจำเป็นต้องให้วัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นในเด็กไทย รวมถึงประชาชนคนไทยทั่วไป เพราะอัตราการเกิดโรคต่ำมาก ไม่คุ้มค่าต่อการให้วัคซีน และสายพันธุ์ที่ก่อให้เกิดโรคในประเทศไทยส่วนใหญ่เกิดจากสายพันธุ์ บี ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่วัคซีนป้องกันไม่ได้

สำหรับเด็กนักเรียนที่จะเดินทางไปเรียนต่อต่างประเทศ บางประเทศในแถบทวีปยุโรป อเมริกา และประเทศซาอุดีอาระเบีย มีระเบียบต้องให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นก่อนเข้าประเทศ อย่างน้อย 10 วันก่อนเดินทางโดยฉีดครั้งเดียว ภูมิคุ้มกันจะอยู่ได้นาน 3-5 ปี

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนหรือควรเลื่อนการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น

- หญิงตั้งครรภ์ไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น เว้นแต่จะมีความเสี่ยงต่อโรคสูง
- หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อน จึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น

อาการข้างเคียงจากวัคซีนป้องกันโรค ไข้กาฬหลังแอ่น ส่วนใหญ่มีเพียงอาการ ปวด บวมบริเวณที่ฉีดยา 1-2 วัน อาจมีไข้ ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีดให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นไม่อยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันของกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้น ถ้าต้องการฉีดวัคซีนนี้ ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นหรือไม่

ไม่มีความจำเป็นต้องให้วัคซีนป้องกันโรค ไข้กาฬหลังแอ่นในเด็กไทย รวมถึงประชาชนคนไทยทั่วไป เว้นแต่จะเดินทางไปประเทศที่มีโรคนี้ชุกชุม ดังกล่าวในข้อ 3

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

เนื่องจากโรคนี้ติดต่อได้ง่าย ดังนั้นผู้ที่สัมผัสโดยตรงกับผู้ป่วยโรคนี้ หรือคนที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน ควรปรึกษาแพทย์ เพื่อป้องกันโดยเข้าปรึกษา

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดต่อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรคหัด-คางทูม-หัดเยอรมัน

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรคหัด-คางทูม-หัดเยอรมันคืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

หัด เกิดจากเชื้อไวรัสหัด ทำให้มีไข้สูง ไอ ตาแดง มีผื่นขึ้น อาจมีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง โดยเฉพาะในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี และผู้ที่ภูมิคุ้มกันบกพร่อง

คางทูม เกิดจากเชื้อไวรัสคางทูม ทำให้มีไข้ ต่อม้ำลายอักเสบ อัณฑะอักเสบ และอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง เช่น กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ เยื่อหุ้มสมองอักเสบ สมองอักเสบ เป็นต้น

หัดเยอรมัน เกิดจากเชื้อไวรัสหัดเยอรมัน ทำให้มีไข้ ผื่น ต่อม้ำลายเหลือง ไอ อาการไม่รุนแรงและหายเอง การติดเชื้อในหญิงตั้งครรภ์อาจทำให้ทารกตายในครรภ์หรือพิการแต่กำเนิดได้

โรคหัด คางทูมและหัดเยอรมัน ติดต่อกันโดยการสัมผัสกับผู้ป่วย เป็นโรคที่ติดต่อดีง่าย และสามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรค หัด-คางทูม-หัดเยอรมัน คืออะไร

วัคซีนป้องกันโรค หัด-คางทูม-หัดเยอรมัน ทำมาจากเชื้อมีชีวิตที่อ่อนแอ ฤทธิ์ลดลง และไม่สามารถก่อโรคในผู้ที่มีภูมิคุ้มกัน โดยผ่านกระบวนการผลิตให้ได้วัคซีนที่มีความปลอดภัย ไม่มีเชื้อโรคชนิดอื่นผสมอยู่ วัคซีนนี้มีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันโรค หากได้รับครบถ้วนตามกำหนด

3. ใครควรได้รับวัคซีนนี้ และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

เด็กทุกคนควรได้รับวัคซีนนี้ (ยกเว้นมีข้อห้ามในข้อ 4) โดยการฉีดเข้าใต้ผิวหนัง

ในเด็กควรฉีด 2 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 เมื่ออายุประมาณ 9-12 เดือน ขึ้นไป

ครั้งที่ 2 เมื่ออายุประมาณ 4-6 ปี

วัคซีนป้องกันโรคหัด-คางทูม-หัดเยอรมัน สามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่นๆได้ในวันเดียวกัน แต่ต้องแยกเข็มฉีด

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรค หัด-คางทูม-หัดเยอรมัน หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

ผู้ที่มีภาวะดังต่อไปนี้ ไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรค หัด-คางทูม-หัดเยอรมัน

- แพ้ยาไทม์ซน เจลาติน อย่างรุนแรง หรือเคยมีปฏิกิริยารุนแรงต่อวัคซีนนี้มาก่อน
- หญิงตั้งครรภ์ สำหรับหญิงวัยเจริญพันธุ์ควรคุมกำเนิดอย่างน้อย 3 เดือนหลังรับวัคซีน
- ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง เช่น ผู้ที่ได้รับยาสเตียรอยด์นานเกิน 2 สัปดาห์ ผู้ป่วยโรคมะเร็ง ซึ่งได้รับยาเคมีบำบัด ฉายแสง ผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีที่มีอาการเพิ่มขึ้นหรือมีภูมิคุ้มกันบกพร่องรุนแรง
- ผู้ที่ได้รับเลือด ผลิตภัณฑ์ของเลือด หรืออิมมูโนโกลบูลิน ควรปรึกษาแพทย์ เนื่องจากต้องเว้นระยะในการให้วัคซีน
- หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อนจึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรค หัด-คางทูม-หัดเยอรมัน

หลังฉีดวัคซีน อาจมีอาการปวด บวม แดง ร้อนบริเวณที่ฉีดได้ หลังรับวัคซีน 6-12 วัน อาจมีไข้ ผื่น ต่อม้ำลายเหลืองโต ซึ่งอาการมักไม่รุนแรง และหายได้เองภายใน 2 - 3 วัน อาการปวดข้อพบบ่อยในผู้ใหญ่และหายได้เองใน 1-3 สัปดาห์

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีดให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

แม้ว่าจะมีอาการข้างเคียงเกิดขึ้นได้บ้าง แต่ประโยชน์ในการป้องกันโรคจากวัคซีนมีมากกว่า รวมทั้งมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคอันตราย หากไม่ฉีดวัคซีน

6. วัคซีนป้องกันโรค หัด-คางทูม-หัดเยอรมัน อยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรค หัด-คางทูม-หัดเยอรมัน อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้น เด็กทุกคนสามารถรับวัคซีนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ที่ศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ หรือสถานพยาบาลที่เป็นต้นสังกัดหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (แต่ในบางแห่งอาจให้เป็นวัคซีนหัดเท่านั้น มีไข้ หัด-คางทูม-หัดเยอรมัน)

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนนี้หรือไม่

เด็กทุกคนที่ไม่มีภาวะที่เป็นข้อห้ามของการฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัด-คางทูม-หัดเยอรมัน ควรได้รับวัคซีนนี้ทุกคน เพื่อป้องกันโรค หัด คางทูม และหัดเยอรมัน

8. มีสิ่งที่จะต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

เมื่อมีเด็กป่วยด้วยโรคหัด หัดเยอรมัน หรือคางทูม ควรให้หยุดพักอยู่บ้าน ไม่ไปโรงเรียนและไม่ให้เล่นกับเด็กคนอื่น เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการต่อที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

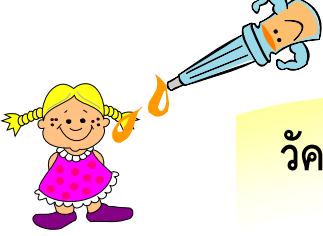
ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อ ในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรคโปลิโอ คืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

โรคโปลิโอ คือโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสโปลิโอ เชื้อเข้าสู่ร่างกายโดยการรับประทานอาหารหรือน้ำดื่ม ที่ปนเปื้อนเชื้อ ส่วนใหญ่ของเด็กที่ติดเชื้อจะไม่แสดงอาการ บางรายอาจมีอาการไข้ต่ำๆ เจ็บคอ แขนขาอ่อนแรง ถ้าเป็นรุนแรงอาจเสียชีวิตได้จากกล้ามเนื้อที่ช่วยในการหายใจเป็นอัมพาต โรคโปลิโอสามารถป้องกันได้โดยการส่งเสริมสุขอนามัยที่ดีในการเลี้ยงดูเด็ก และป้องกันได้ด้วยวัคซีน

ประเทศไทยไม่มีโรคโปลิโอมากกว่า 10 ปีแล้ว เพราะมีการให้วัคซีนอย่างทั่วถึงแต่ในประเทศใกล้เคียง เช่น อินเดีย ปากีสถาน อินโดนีเซีย ยังมีผู้ป่วยอยู่ จึงจำเป็นต้องให้วัคซีนต่อไปจนกว่าจะสามารถกวาดล้างโรคนี้ให้หมดไปจากภูมิภาค **โรคโปลิโอสามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน**

2. วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน คืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน ทำมาจากเชื้อไวรัสที่มีชีวิต ที่ทำให้อ่อนฤทธิ์ลง และไม่สามารถก่อโรคในผู้ที่มีภูมิคุ้มกันปกติ โดยผ่านขบวนการผลิตให้ได้เป็นวัคซีนที่มีความปลอดภัย วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทานมีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันโรค หากได้รับครบถ้วนตามกำหนด

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

ในประเทศไทยให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทานในเด็กที่มีภูมิคุ้มกันปกติทุกราย วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทานให้โดยการหยอดเข้าปากจำนวนครั้งละ 1-2 หยด เมื่ออายุ 2, 4, 6, 18 เดือน และ 4-6 ปี

วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทานสามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่นๆ ได้ ยกเว้นวัคซีนโรคตา ซึ่งควรให้ห่างกัน 2 สัปดาห์ในการให้ครั้งแรก

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

ผู้ที่มีภาวะดังต่อไปนี้ ไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน

- มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง เช่น ได้ยากดภูมิคุ้มกัน ยาเคมีบำบัด ยาสเตียรอยด์ขนาดสูง แต่สำหรับผู้ที่ติดเชื้อ เอชไอวี สามารถรับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทานได้

- ผู้ที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันกับผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง

- หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อนจึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน

เนื่องจากเป็นวัคซีนชนิดรับประทาน อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังได้รับวัคซีนนี้จึงมีน้อยมาก เด็กมักไม่มีไข้ เชื้อในวัคซีนอาจทำให้เกิดอาการของโปลิโอได้ ได้แก่กล้ามเนื้ออ่อนแรง แต่พบน้อยมาก คือประมาณ 1 ใน 5-10 ล้านครั้ง ของการให้วัคซีน

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

แม้ว่าจะมีอาการข้างเคียงเกิดขึ้นได้บ้าง แต่ประโยชน์ในการป้องกันโรคจากวัคซีนมีมากกว่า รวมทั้งมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคอันตราย หากไม่หยอดวัคซีน

6. วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทานอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทานเป็นวัคซีนที่อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้นเด็กทุกคนสามารถรับวัคซีนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายที่สถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่ หรือสถานพยาบาลที่เป็นต้นสังกัดหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทานหรือไม่

วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทานจัดอยู่ในกลุ่มวัคซีนที่เด็กทุกคนในประเทศไทยต้องได้รับ เว้นแต่จะมีข้อห้ามดังในข้อ 4 กรณีที่มีการรณรงค์หยอดโปลิโอเพิ่ม ควรให้เด็กรับการหยอดเพิ่มได้ แม้ว่าจะได้วัคซีนครบตามกำหนดก็ตาม

8. มีสิ่งที่จะต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

เนื่องจากโรคนี้ติดต่อโดยการรับประทานอาหารหรือน้ำที่ปนเปื้อนเชื้อโปลิโอ และเชื้อนี้ออกมากับอุจจาระของผู้ติดเชื้อ ดังนั้นการให้เด็กรับประทานอาหารและดื่มน้ำดื่มสุกที่สะอาด และการมีสุขอนามัยอื่นๆที่ดี เช่น การถ่ายอุจจาระในส้วม การล้างมือก่อนรับประทานอาหาร จะลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคนี้ได้

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการต่อที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

1. โรคพิษสุนัขบ้าคืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

โรคพิษสุนัขบ้า เป็นโรคติดต่อที่รุนแรง มีสาเหตุจากเชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้า ก่อให้เกิดโรคเฉพาะในสัตว์ คนสามารถรับเชื้อพิษสุนัขบ้าเมื่อถูกกัดโดยสัตว์ที่ติดเชื้อนี้ ผู้ป่วยอาจจะไม่มีอาการใดๆ ในช่วงแรก ต่อมาเมื่อเวลาผ่านไปเป็นสัปดาห์หรือหลายปี หลังจากที่ถูกสัตว์ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัด ผู้ป่วยอาจจะรู้สึกเจ็บปวดบริเวณที่เคยถูกกัด อ่อนแรง ปวดศีรษะ มีไข้ และหงุดหงิด และอาจจะมีอาการชัก พร้อมทั้งอ่อนแรง ผู้ป่วยที่เป็นโรคนี้อาจเสียชีวิต สัตว์ที่เป็นแหล่งของโรคนี้คือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ได้แก่ สุนัข แมว ค้างคาว เป็นต้น

โรคพิษสุนัขบ้าสามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าคืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า คือ วัคซีนที่ผลิตจากเชื้อพิษสุนัขบ้าที่ตายแล้ว และไม่ก่อให้เกิดโรค วัคซีนนี้สามารถให้กับผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า และช่วยป้องกันไม่ให้เกิดโรคเมื่อถูกสัตว์ที่มีเชื้อโรคนี้กัด วัคซีนนี้มีความปลอดภัยสูง และมีประสิทธิภาพดีในการป้องกันโรค หากฉีดได้ครบตามกำหนด

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

การให้วัคซีนชนิดป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ามีอยู่ 2 แบบ คือ

1. การให้เพื่อป้องกันก่อนได้รับเชื้อ (ก่อนถูกสัตว์กัด)

ควรพิจารณาให้แก่ สัตวแพทย์ สัตวบาล เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในห้องปฏิบัติการพิษสุนัขบ้า นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปในพื้นที่ที่เป็นแหล่งของโรคนี้ ควรจะได้รับวัคซีนชนิดนี้เช่นกัน โดยจะต้องฉีด 3 เข็ม ที่วันที่ 0, 7 และ 21 หรือ 28

2. การให้วัคซีนหลังจากได้รับเชื้อ (หลังจากถูกสัตว์กัด)

บุคคลใดก็ตามที่ถูกกัดโดยสัตว์หรืออาจสัมผัสกับไวรัสพิษสุนัขบ้า ควรล้างแผลด้วยน้ำสะอาดและสบู่ และควรจะไปพบแพทย์โดยทันทีเพื่อทำแผลและให้วัคซีน

หากผู้นั้นยังไม่เคยได้รับ วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ามาก่อน ควรจะได้รับการฉีดวัคซีนจำนวน 5 เข็ม โดยฉีดเข็มแรกให้เร็วที่สุด และเข็มต่อมาในวันที่ 3, 7, 14 และ 28 หลังเข็มแรก

นอกจากนี้แพทย์อาจพิจารณาให้ยาอิมมูโนโกลบูลิน เพื่อช่วยเสริมการป้องกันโรคด้วย

หากผู้นั้นเคยได้รับ วัคซีนโรคพิษสุนัขบ้ามาแล้วนานกว่า 6 เดือน

ควรจะได้รับวัคซีนอีกจำนวน 2 เข็ม

โดยฉีดเข็มแรก ให้เร็วที่สุด และอีกเข็มในวันที่ 3 หลังจากเข็มแรก

หากเคยได้มาไม่เกิน 6 เดือน ให้ฉีดเพิ่มเพียงเข็มเดียว

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

ผู้ที่มีภาวะดังต่อไปนี้ ไม่ควรรับวัคซีนเพื่อป้องกันก่อนการรับเชื้อ

- มีอาการแพ้อย่างรุนแรงต่อวัคซีนพิษสุนัขบ้าเข็มก่อน

• มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง เช่น ติดเชื้อเอชไอวี เป็นมะเร็ง หรือกำลังรักษาที่กดภูมิคุ้มกัน เช่น ยาเคมีบำบัด หรือยากลุ่มสเตียรอยด์ แต่ในกรณีที่ได้สัมผัสกับเชื้อพิษสุนัขบ้าแล้ว หรือถูกสัตว์กัดแล้ว ควรฉีดวัคซีนทันทีโดยไม่มีข้อห้าม เพราะอันตรายจากโรคมัธยัสถ์กว่ามาก

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้า

อาการข้างเคียงที่เป็นเพียงเล็กน้อยแต่พบบ่อย

• เจ็บปวด บวม แดง หรือคันบริเวณที่ฉีด

• อาการปวดหัว คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง และปวดตามกล้ามเนื้อ

อาการข้างเคียงที่รุนแรงปานกลางแต่พบน้อย

o อาการไข้และปวดในข้อ

o อาการที่มีผลต่อระบบประสาท

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีดให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไม่ได้อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข แต่ผู้รับวัคซีนหลังจากถูกสัตว์กัด สามารถใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพได้

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าหรือไม่

ยังไม่แนะนำให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าก่อนการรับเชื้อในเด็กทั่วไป แต่เมื่อถูกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมกัด ควรรีบปรึกษาแพทย์ เพื่อพิจารณาการให้วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเสมอ

8. มีสิ่งที่จะต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

หากถูกสัตว์กัด ผู้ปกครองควรล้างแผลด้วยน้ำสะอาดและสบู่ ควรนำเด็กไปพบแพทย์โดยเร็วที่สุด เพื่อล้างแผลและฉีดวัคซีน ในกรณีที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักไม่ครบตามกำหนด ควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักให้ครบถ้วนด้วย

ควรเคร่งครัดในการฉีดวัคซีนให้มากที่สุด เพราะโรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรครุนแรงที่ทำให้เสียชีวิตแทบทุกราย จึงจำเป็นต้องป้องกันอย่างดีที่สุด กรณีที่ไม่ได้มารับวัคซีนให้ครบตามนัด ให้รีบมารับวัคซีนทันทีที่เร็วที่สุด

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดต่อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนโรคตา

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโรต้าคืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

ไวรัสโรต้า เป็นเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งในหลายชนิดที่ก่อให้เกิดโรคท้องร่วงซึ่งอาจรุนแรงได้ มักพบในเด็กเล็ก โดยเด็กมักมีอาการไข้และอาเจียนร่วมด้วย โดยทั่วไปคาดว่าเด็กทุกคนจะติดเชื้อไวรัสนี้ก่อนอายุครบ 5 ปี

ไวรัสโรต้าเป็นสาเหตุประมาณครึ่งหนึ่งของโรคอุจจาระร่วงรุนแรง ที่ทำให้เด็กต้องนอนโรงพยาบาล ไวรัสนี้ระบาดได้ตลอดทั้งปีและพบมากขึ้นในช่วงฤดูหนาว เชื้อพบได้ในอุจจาระของเด็กที่เป็นโรค ติดต่อกันได้โดยการรับประทานอาหารที่ปนเปื้อนเชื้อ หรือการที่เด็กเอาของเล่นที่มีเชื้อปนเปื้อนอยู่เข้าปาก เชื้อโรต้ามักทนทานในสิ่งแวดล้อม ดังนั้นแม้จะมีสุขอนามัยที่ดี ก็ยังอาจเกิดโรคท้องร่วงจากไวรัสโรต้าได้ การหมั่นล้างมือ ล้างของเล่นจะช่วยลดโอกาสติดเชื้อไปได้มาก

โรคท้องร่วงจากไวรัสโรต้า สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน วัคซีนที่มีครอบคลุมเชื้อสายพันธุ์ที่พบบ่อย แต่ยังไม่ครอบคลุมเชื้อทุกสายพันธุ์

2. วัคซีนโรต้า คืออะไร

วัคซีนโรต้า ทำมาจากเชื้อไวรัสโรต้าที่ทำให้อ่อนฤทธิ์จนก่อโรคไม่ได้ จึงมีความปลอดภัยสูง และมีประสิทธิภาพดีในการป้องกันโรค อย่างไรก็ตามวัคซีนยังคงป้องกันโรคได้ไม่สมบูรณ์ แม้จะได้รับวัคซีนก็ยังสามารถเกิดโรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโรต้าได้ แต่อาการมักไม่ค่อยรุนแรง

3. ใครควรได้รับวัคซีนโรต้า และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

เด็กที่มีภูมิคุ้มกันปกติสามารถรับวัคซีนนี้โดยการรับประทาน เด็กควรได้รับวัคซีน 2 ครั้ง หรือ 3 ครั้ง แล้วแต่ชนิดของวัคซีน โดยให้ในเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 6 เดือน

การให้รับประทานวัคซีนในแต่ละครั้งต้องห่างกันอย่างน้อย 4 สัปดาห์ หลังจากรับประทานวัคซีน เด็กสามารถรับประทานอาหารและนมได้ตามปกติ

วัคซีนโรต้า สามารถให้พร้อมวัคซีนอื่นๆ ได้ ยกเว้นวัคซีนโปลิโอชนิดรับประทาน ซึ่งไม่ควรให้พร้อมกันควรให้วัคซีนโรต้าห่างจากวัคซีนโปลิโอชนิดรับประทาน อย่างน้อย 14 วัน หรือให้ใช้วัคซีนโปลิโอชนิดฉีดแทน

4. ใครไม่ควรรับหรือควรเลื่อนการรับวัคซีนโรต้า

วัคซีนโรต้าไม่ควรให้ในเด็กที่มีอายุเกินกว่าที่แนะนำ และเด็กที่มีภาวะดังต่อไปนี้ไม่ควรรับวัคซีน

- เคยแพ้วัคซีนในการให้ครั้งก่อน
- มีอาการท้องร่วง อาเจียน หรือปัญหาทางระบบทางเดินอาหารอยู่ ควรรอให้หายก่อน
- มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง

- เคยมีภาวะลำไส้ลื่นกัน

หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อน จึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนโรต้า

วัคซีนทุกชนิดสามารถทำให้เกิดอาการข้างเคียงได้ เด็กที่ได้รับวัคซีนโรต้าอาจมีอาการท้องร่วงหรืออาเจียนภายใน 7 วันหลังรับวัคซีนได้ แต่อาการจะมีเพียงเล็กน้อยและมีโอกาสพบน้อย ไม่พบทำให้เกิดอาการข้างเคียงรุนแรง การรับวัคซีนนี้มีความปลอดภัยมากกว่าการติดเชื้อไวรัสโรต้าตามธรรมชาติ

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนโรต้าอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนโรต้า ไม่อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้นผู้ปกครองของเด็กที่จะรับวัคซีนนี้ ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนโรต้าหรือไม่

วัคซีนโรต้าเป็นวัคซีนเสริม หรือวัคซีนทางเลือก ผู้ปกครองอาจพิจารณาให้วัคซีนนี้แก่เด็ก เพื่อลดความเสี่ยงต่อโรคนี้ และควรปรึกษาแพทย์

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

โรคท้องร่วงสามารถป้องกันได้ด้วยสุขอนามัยที่ดี การล้างมือ ล้างของเล่น รวมทั้งการรับประทานอาหารและนมแม่ แม้จะรับวัคซีนโรต้า ก็ยังอาจเป็นโรคท้องร่วงจากเชื้อนี้ และเชื้ออื่นๆ ได้อยู่ ดังนั้นจึงควรเคร่งครัดในเรื่องการล้างมือและสุขอนามัยเสมอ

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการต่อที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

**หากมีข้อสงสัย
ควรปรึกษาแพทย์**

**เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน
โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข**

วัคซีนป้องกันโรควัณโรค หรือวัคซีน บีซีจี

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรควัณโรค คืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

วัณโรค เป็นโรคที่เกิดจากการติดเชื้อวัณโรค (เชื้อมัยโคแบคทีเรีย) ทำให้มีอาการไอเรื้อรัง หรืออ่อนเพลีย น้ำหนักลด เป็นอาการเด่น ร่วมกับอาการอื่น ๆ ตามตำแหน่งที่เป็นโรค เช่นวัณโรคปอดจะมีอาการไอเรื้อรัง วัณโรคต่อมน้ำเหลืองจะมีต่อมน้ำเหลืองโต วัณโรคเยื่อหุ้มสมองจะมีอาการชักหมดสติได้ การติดต่อกันเกิดจากการสูดดมเชื้อที่แพร่ กระจายมากจากการไอจามของผู้ที่เป็นโรค

วัคซีนที่ใช้ป้องกันวัณโรคในปัจจุบัน (วัคซีนบีซีจี) สามารถป้องกันวัณโรค โดยเฉพาะชนิดรุนแรงได้เป็นส่วนใหญ่ และป้องกันวัณโรคปอดได้เพียงบางส่วน

2. วัคซีนบีซีจี คืออะไร

วัคซีนป้องกันวัณโรคหรือวัคซีนบีซีจี ประกอบด้วยเชื้อวัณโรคสายพันธุ์พิเศษที่ยังมีชีวิตอยู่ที่ถูกทำให้อ่อนฤทธิ์ ไม่สามารถทำให้เกิดโรค และมีความปลอดภัย มีประสิทธิภาพในการป้องกันวัณโรคได้ แต่ไม่สมบูรณ์

3. ใครควรได้รับวัคซีนบีซีจี และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

เด็กแรกเกิดทุกคนต้องได้รับวัคซีนบีซีจี ให้เพียงครั้งเดียวเท่านั้นพอ ถึงแม้จะไม่มีแผลเป็นจากวัคซีนบีซีจีเกิดขึ้น ก็ไม่มีความจำเป็นต้องฉีดซ้ำใหม่

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนวัณโรคบีซีจี หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

ถ้าหลังคลอดเด็กทารกยังมีปัญหาโรคอื่น ๆ อยู่ ยังไม่ควรฉีดวัคซีนบีซีจี รอให้หายดี เมื่อกลับบ้านได้จึงให้วัคซีน

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีน บีซีจี

ภายใน 2-3 สัปดาห์หลังฉีดวัคซีนบีซีจี จะเห็นเป็นรอยนูนแดงขนาดประมาณ 5-15 มิลลิเมตร ในตำแหน่งที่ฉีด จากนั้นจะเริ่มแตกออกเป็นแผล ต่อมาตรงกลางของรอยนูนแดงจะยุบลง ระยะนี้ใช้เวลา 3-4 สัปดาห์ ในสัปดาห์ที่ 6-10 จะเป็นแผลเป็นแบนๆ ขนาด 3-7 มิลลิเมตร นอกจากนี้ต่อมน้ำเหลืองในบริเวณใกล้เคียงที่ฉีดวัคซีนบีซีจีอาจโตได้ โดยเฉพาะที่บริเวณรักแร้มีขนาดเล็กเท่าเมล็ดถั่วเขียว

ควรรักษาผิวหนังบริเวณที่ฉีดให้สะอาด โดยการใช้สำลีสะอาดชุบน้ำต้มสุกที่เย็น แล้วเช็ดผิวหนังรอบๆ บริเวณที่ฉีดแล้วซับน้ำให้แห้ง อย่างนุ่มนวล แผลจากการฉีดวัคซีนบีซีจี จะมีอาการพุพอง เป็นๆ หายๆ ได้อยู่ 3-4 สัปดาห์ ไม่จำเป็นต้องใส่ยาหรือปิดแผลเพียงใช้สำลีสะอาดชุบน้ำเช็ดรอบแผลให้สะอาดก็พอแล้ว ถ้าต่อมน้ำเหลืองบริเวณใกล้เคียงที่ฉีดอักเสบโตขึ้นและเป็นฝี ให้ปรึกษาแพทย์

6. วัคซีนบีซีจีอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนบีซีจีอยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันของกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้น เด็กแรกเกิดทุกรายก่อนกลับบ้านจะได้รับโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนวัณโรคบีซีจีหรือไม่

ประเทศไทยกำหนดให้เด็กแรกเกิดทุกคนต้องได้รับวัคซีนบีซีจี เนื่องจากอัตราการเกิดวัณโรคในประเทศไทยยังสูงอยู่มาก

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

เนื่องจากวัคซีนป้องกันวัณโรค มีประสิทธิภาพไม่สมบูรณ์ แม้ฉีดแล้วยังมีโอกาสเป็นวัณโรคได้ หากได้รับเชื้อ ดังนั้นการระวังไม่ให้รับเชื้อวัณโรคจึงเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ควรนำผู้ที่ทราบหรือสงสัยว่าเป็นวัณโรคมารับการตรวจรักษา ควรหลีกเลี่ยงอย่าให้เด็กอยู่ใกล้ผู้ที่เป็นวัณโรค หรือสงสัยว่าเป็นวัณโรค เช่น ผู้ที่มีอาการไอเรื้อรัง จนกว่าจะรักษาหายแล้ว หากเด็กได้ใกล้ชิดกับผู้ที่เป็นวัณโรค ควรให้มารับการตรวจโดยเร็ว เพื่อพิจารณาให้ยาป้องกันวัณโรคต่อไป

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการต่อที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรคไข้ทัยฟอยด์หรือไข้รากสาดน้อย

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. วัคซีนป้องกันโรคไข้ทัยฟอยด์หรือไข้รากสาดน้อยคืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

ไข้ทัยฟอยด์หรือไข้รากสาดน้อย เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียชื่อซัลโมเนลลาที่ติดต่อโดยการรับประทานอาหาร หรือน้ำที่ปนเปื้อนเชื้อนี้ เชื้อมักปนเปื้อนในผักสด เปลือกของผลไม้ และน้ำดื่ม

ผู้ป่วยจะมีอาการเบื่ออาหาร มีไข้สูง ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัว อาจมีผื่น ถ่ายเหลว หรือท้องผูกได้ บางรายอาจมีอาการแทรกซ้อนรุนแรง เช่น เลือดออกในทางเดินอาหาร ลำไส้ทะลุ ไตวาย โรคนี้สามารถป้องกันได้โดยการเลือกรับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ๆ ดื่มน้ำที่สะอาด และการได้รับวัคซีน ปัจจุบันโรคนี้พบน้อยมากในประเทศไทย

วัคซีนป้องกันโรคไข้ทัยฟอยด์หรือไข้รากสาดน้อย สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรคไข้ทัยฟอยด์หรือไข้รากสาดน้อย คืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคไข้ทัยฟอยด์หรือไข้รากสาดน้อย ทำมาจากเชื้อมีชีวิตที่ทําให้อ่อนฤทธิ์ลง มีความปลอดภัย และมีประสิทธิภาพปานกลาง

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้ทัยฟอยด์หรือไข้รากสาดน้อย และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

ที่ควรได้รับวัคซีนนี้ คือผู้ที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคซึ่ง ได้แก่

@ ผู้ที่จะเดินทางไปยังถิ่นที่มีการระบาดของโรค ได้แก่ ประเทศอินเดีย ปากีสถาน ประเทศในแถบละตินอเมริกา หรือแอฟริกา โดยควรรับวัคซีนให้ครบก่อนเดินทางอย่างน้อย 1 สัปดาห์

@ ผู้ที่อาศัยอยู่กับผู้ที่เป็นพาหะของโรค

@ เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ ที่มีโอกาสได้รับเชื้อขณะทำงาน

วัคซีนชนิดแคปซูล ใช้ในเด็กอายุ 6 ปี ขึ้นไป ให้วันละ 1 แคปซูล (ห้ามเคี้ยว) ก่อนอาหาร (ถ้าลืมให้รับประทานหลังอาหารแล้ว 2 ชั่วโมง) วันเว้นวัน 3 วัน จนครบ 3 แคปซูล โดยรับประทานร่วมกับน้ำเย็น

วัคซีนชนิดผงผสมน้ำ ให้ในเด็กอายุ 2 ปี ขึ้นไป โดยเทของตัวทำละลายผสมกับของวัคซีนลงในน้ำเย็น (ห้ามใช้น้ำร้อน ห้ามผสมในน้ำผลไม้ นม หรือน้ำอัดลม) รับประทานก่อนอาหารประมาณ 1 ชั่วโมง ให้รับประทานวันเว้นวัน จำนวน 3 วัน

* กรณีที่รับประทานวัคซีนไม่ครบชุดภายใน 3 สัปดาห์ ควรเริ่มนับการรับประทานวัคซีนใหม่

วัคซีนนี้สามารถให้พร้อมๆกับวัคซีนอื่นๆ ได้

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนหรือควรเลื่อนการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้ทัยฟอยด์หรือไข้รากสาดน้อย

ผู้ที่มีภาวะดังต่อไปนี้ ไม่ควรรับวัคซีนนี้

- ผู้ที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง
- ผู้ที่กำลังได้รับยาต้านจุลชีพ ควรดยาต้านจุลชีพอย่างน้อย 7 วันก่อน

ได้รับวัคซีนวันแรก หรือหลังได้รับวัคซีนวันสุดท้าย 24 ชั่วโมง

- ผู้ที่กำลังมีการติดเชื้อในทางเดินอาหาร
- ผู้ที่เคยมีปฏิกิริยารุนแรงจากวัคซีนครั้งก่อน
- หากมิใช่ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อน จึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรคไข้ทัยฟอยด์หรือไข้รากสาดน้อย

วัคซีนอาจมีผลทำให้ คลื่นไส้ อาเจียน มีไข้ มีน้ศีรษะ คันตามตัว อ่อนเพลีย ปวดกล้ามเนื้อ ปวดท้อง ไม่พบอาการที่รุนแรง

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากมิใช่ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรคไข้ทัยฟอยด์หรือไข้รากสาดน้อย อยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคไข้ทัยฟอยด์หรือไข้รากสาดน้อยไม่ได้อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ผู้ที่ต้องการรับวัคซีน จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเอง

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้ทัยฟอยด์หรือไข้รากสาดน้อยหรือไม่

เด็กโดยทั่วไป ไม่จำเป็นต้องรับวัคซีนป้องกันโรคไข้ทัยฟอยด์หรือไข้รากสาดน้อย เพราะเป็นโรคที่พบน้อยในประเทศไทย สำหรับผู้ที่จะเดินทางไปยังที่ ๆ มีโรคทัยฟอยด์ระบาด ผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรค ควรได้รับวัคซีนภายใต้คำแนะนำของแพทย์

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

ผู้ที่ได้รับวัคซีนแล้วยังควรรับประทานอาหารและดื่มน้ำที่สะอาด เพราะถ้าได้รับเชื้อเข้าไปจำนวนมาก ก็ยังสามารถเป็นโรคได้แม้เคยได้รับวัคซีนมาก่อน

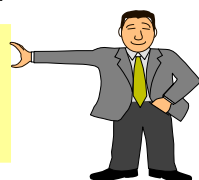
ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการต่อที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัย

ควรปรึกษาแพทย์

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรคอีสุกอีใส

สิ่งที่ท่านควรทราบ

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

1. โรคอีสุกอีใส คืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

โรคอีสุกอีใส เป็นไข่ออกผื่นซึ่งพบบ่อยในเด็ก อาการมักไม่รุนแรง แต่บางครั้งบางคราว อีสุกอีใสอาจก่อให้เกิดอาการรุนแรงได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทารกอายุน้อย ผู้มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง ในวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่

อาการทั่วไปของโรคคือไข้ ผื่นแดง ต่อมากลายเป็นตุ่มใส แล้วจึงค่อยตกสะเก็ด คัน และอ่อนเพลีย บางครั้งผื่นที่ผิวหนังอาจลุกลามอักเสบรุนแรง ซึ่งอาจเป็นแผลเป็นได้ บางรายอาจเกิดปอดบวมหรืออาการสมองอักเสบได้

โรคนั้นติดต่อกันจากคนสู่คนโดยละอองฝอยจากลำคอ หรือสัมผัสกับตุ่มใสบนผิวหนังโดยตรง หลังจากเป็นอีสุกอีใสแล้ว หลายปีต่อมาอาจเกิดโรคงูสวัด ซึ่งทำให้เกิดเป็นตุ่มใสที่เจ็บปวดขึ้นเป็นกลุ่มบนผิวหนังตามแนวเส้นประสาทได้

โรคอีสุกอีใสสามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรค อีสุกอีใส คืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคอีสุกอีใส ทำมาจากเชื้ออีสุกอีใสที่อ่อนฤทธิ์ ไม่ก่อโรคอีสุกอีใสแต่สร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคได้ดี หลังจากฉีดวัคซีนแล้วผู้รับวัคซีนบางคนยังอาจเป็นโรคอีสุกอีใสได้อีก แต่จำนวนเม็ดผื่นจะน้อย ไม่ค่อยมีไข้ และอาการทั้งหมดจะทุเลาเร็วกว่าผู้ที่ไม่เคยได้รับวัคซีนมาก่อน

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรค อีสุกอีใส และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

เด็กซึ่งยังไม่เคยมีประวัติเป็นโรคอีสุกอีใสมาก่อน ควรพิจารณาให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคอีสุกอีใส 2 ครั้ง โดยครั้งแรกแนะนำให้ฉีดเมื่ออายุประมาณ 12-18 เดือน ครั้งที่สองเมื่ออายุ 4-6 ปี หรือห่างจากเข็มแรกอย่างน้อย 3 เดือน สำหรับวัยรุ่นอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป ให้ฉีดวัคซีน 2 ครั้ง ห่างกัน อย่างน้อย 4-8 สัปดาห์

วัคซีนป้องกันโรค อีสุกอีใส สามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่นๆ ได้ในวันเดียวกัน แต่ต้องแยกเข็มฉีด

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรค อีสุกอีใส หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

ผู้มีภาวะดังต่อไปนี้ไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคอีสุกอีใส

- ผู้ที่มีปฏิกิริยาแพ้อย่างรุนแรงต่อสารพวกเจลาติน หรือมีประวัติแพ้ยาโอเมก้าซิน หรือวัคซีนชนิดนี้
- สตรีมีครรภ์ห้ามฉีดวัคซีนนี้ (ควรรอไปฉีดหลังคลอด) และสตรีที่ฉีดวัคซีนชนิดนี้ไม่ควรปล่อยให้ตั้งครรภ์ในช่วงเวลา 1 เดือนแรกหลังรับวัคซีน
- ผู้ป่วยกรณีดังต่อไปนี้ อาจรับวัคซีนป้องกันโรคอีสุกอีใสได้ แต่จำเป็นต้องปรึกษาแพทย์ก่อนทุกครั้ง
 - ติดเชื้อเอชไอวีที่มีอาการเต็มขั้น หรือภูมิคุ้มกันบกพร่องรุนแรงหรือโรคภูมิคุ้มกันบกพร่องชนิดอื่น
 - รับประทานยาซึ่งมีผลต่อระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย เช่น เพรดนิโซโลนเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 2 สัปดาห์เป็นต้นไป
 - เป็นมะเร็ง หรือกำลังรับการรักษามะเร็งไม่ว่าจะด้วยวิธีฉายรังสีหรือด้วยยา
 - เคยได้รับเลือดหรือส่วนประกอบของเลือด
- หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อนจึงมารับวัคซีน

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรคอีสุกอีใส

วัคซีนชนิดนี้ปลอดภัยและให้ผลดีต่อผู้รับมากกว่าการปล่อยให้ เป็นอีสุกอีใสตามธรรมชาติมาก อย่างไรก็ตามวัคซีนทุกชนิดอาจมีผลข้างเคียงบ้าง วัคซีนป้องกันโรคอีสุกอีใสฉีดแล้วอาจมีปฏิกิริยาต่าง ๆ ได้เช่น ปวดบริเวณที่ฉีด ไข้ต่ำ ๆ ตุ่มขึ้นหลังจากฉีด (ไม่เกิน 1 เดือน) อาการข้างเคียงรุนแรง เช่น ชักจากไข้ ซึ่งพบได้น้อยกว่าหนึ่งในพันราย

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีดให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรค อีสุกอีใส อยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรค อีสุกอีใส ไม่ได้อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันของกระทรวงสาธารณสุข ผู้ปกครองต้องจ่ายค่าวัคซีนเอง

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรค อีสุกอีใส หรือไม่

วัคซีนป้องกันโรค อีสุกอีใส เป็นวัคซีนทางเลือกหรือวัคซีนเสริมผู้ปกครองอาจพิจารณาให้วัคซีนนี้ หากต้องการลดความเสี่ยงต่อโรคอีสุกอีใส

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

แม้โรคอีสุกอีใสมักจะเป็นโรคไม่รุนแรงแต่มีความสามารถในการระบาดได้สูง ถ้าเด็กเป็นโรคอีสุกอีใส ควรรักษาความสะอาดของร่างกาย โดยเฉพาะต้องหมั่นล้างมือฟอกสบู่เสมอ ตัดเล็บให้สั้น ไม่ควรให้เด็กที่ป่วยเป็นโรคอีสุกอีใสไปโรงเรียน หรือเข้าที่ชุมชนจนกว่าแผลจะตกสะเก็ด และแจ้งให้คุณครูประกาศให้ผู้ปกครองและเพื่อนในห้องทราบ เพราะโรคอีสุกอีใสอาจก่ออันตรายรุนแรงแก่เพื่อนร่วมชั้นเรียนผู้ซึ่งมีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรงได้

ในบางครั้งโรคอีสุกอีใสอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนอื่นได้ ดังนั้นหากเด็กเป็นโรคอีสุกอีใส และมีอาการไข้สูง ซึม ตุ่มใสกลายเป็นแผลติดเชื้อ ควรรีบนำมาพบแพทย์

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการต่อที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

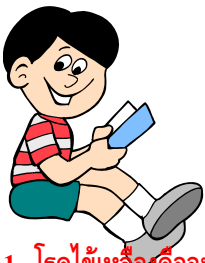
ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

1. โรคไข้เหลืองคืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

ไข้เหลือง เกิดจากเชื้อไวรัสไข้เหลือง เป็นโรคประจำถิ่นของทวีปแอฟริกาและอเมริกาใต้ ยังไม่เคยพบโรคไข้เหลืองในประเทศไทย เป็นโรคในสัตว์โดยเฉพาะลิงในป่า โรคแพร่มายังคนโดยยุงที่มีเชื้อไวรัสไข้เหลืองกัด ทำให้ป่วยมีอาการไข้คล้ายไข้หวัดใหญ่ ตัวเหลือง ตาเหลือง ตับอักเสบ อากาศอาจุรุนแรงมาก ไตวาย เลือดออก ซีดคับเป็นโรครุนแรงและมีอัตราการตายสูงถึงร้อยละ 20-50 โรคไข้เหลืองป้องกันได้โดยการป้องกันไม่ให้ถูกยุงกัดโดยใช้ยาทากันยุง หรือสวมเสื้อผ้ามิดชิดร่างกาย

โรคไข้เหลืองสามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรคไข้เหลือง คืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคไข้เหลืองเป็นวัคซีนที่เตรียมจากไวรัสไข้เหลืองที่ทำให้อ่อนฤทธิ์ลง ทำให้ปลอดภัยและสร้างภูมิคุ้มกันได้นาน

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้เหลือง และจะต้องให้กี่ครั้งอย่างไร

เด็กอายุตั้งแต่ 9 เดือนขึ้นไป และผู้ใหญ่ที่จะเดินทางไปหรืออยู่อาศัยในประเทศที่มีโรคไข้เหลืองเป็นโรคประจำถิ่น ควรให้ฉีดวัคซีนไข้เหลือง 1 ครั้ง ก่อนการเดินทาง 10 วัน ผู้ที่รับวัคซีนไข้เหลืองจะได้รับใบรับรองสากล จากศูนย์ที่ให้วัคซีนซึ่งจะมีอายุรับรองตั้งแต่ 10 วันหลังจากฉีดวัคซีนจนถึง 10 ปีหลังจากนั้น ผู้ที่จะเดินทางไปในประเทศที่มีโรคไข้เหลืองเป็นโรคประจำถิ่น จะต้องแสดงใบรับรองนี้ จึงจะเดินทางไปได้

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคไข้เหลือง หรือควรเลื่อนการรับวัคซีนนี้

ผู้ที่มีภาวะดังต่อไปนี้ไม่ควรรับวัคซีนไข้เหลือง

- คนที่มีประวัติแพ้ไข่อย่างรุนแรง หรือมีประวัติเคยฉีดวัคซีนไข้เหลืองแล้วมีอาการแพ้
- เด็กอายุน้อยกว่า 6 เดือนเพราะมีความเสี่ยงจากผลข้างเคียงของวัคซีนได้สูง แต่ถ้าอายุ 6 - 9 เดือน และต้องเดินทางไปในถิ่นที่มีโรคไข้เหลือง ควรปรึกษาแพทย์เพื่อประเมินความเสี่ยงและประโยชน์ที่จะได้รับจากการฉีดวัคซีน
- ผู้ใหญ่อายุมากกว่าหรือเท่ากับ 65 ปี หญิงมีครรภ์และหญิงให้นมบุตร ถ้าจะเดินทางไปในถิ่นที่มีโรคไข้เหลือง ควรปรึกษาแพทย์ก่อนได้รับวัคซีน
- ผู้ที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องหรือติดเชื้อเอชไอวี
- ได้รับยากดภูมิคุ้มกัน หรือยาสเตียรอยด์ นานกว่า 2 สัปดาห์ มีโรคมะเร็ง หรือรับยาเคมีบำบัด หรือได้รับการฉายแสง
- หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อนจึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

หากมีข้อสงสัย

ควรปรึกษาแพทย์

ถ้าต้องฉีดวัคซีนแต่ไม่สามารถรับวัคซีนได้ เนื่องจากมีข้อห้ามในการให้วัคซีน หรือมีข้อจำกัดทางสุขภาพ สามารถยกเว้นการรับวัคซีนได้ตามข้อปฏิบัติขององค์การอนามัยโลก โดยผู้เดินทางควรขอใบรับรองจากแพทย์เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเดินทาง และรับคำแนะนำจากสถานทูตหรือประเทศที่จะเดินทางไป และควรระวังตนเองไม่ให้ถูกยุงกัด

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีน ไข้เหลือง

อาการข้างเคียงเล็กน้อย พบได้บ่อย ได้แก่ ปวด บวม แดงบริเวณตำแหน่งที่ฉีดวัคซีน มีไข้ต่ำๆ ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ อ่อนเพลียหลังได้รับวัคซีนและอาการเป็นได้นาน 5-10 วัน

อาการข้างเคียงรุนแรงแต่พบไม่บ่อย ได้แก่ ไข้สูง พวดิกรกรมเปลี่ยนแปลง อาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ พบได้ตั้งแต่วันแรกถึง 30 วันหลังจากฉีดวัคซีน นอกจากนี้ยังอาจมีอาการอื่น ๆ ของปฏิกิริยาแพ้วัคซีนรุนแรง ซึ่งพบได้น้อยมาก ได้แก่ หายใจลำบาก เสียงแหบ หลอดลมตีบ ผื่น ชีต อ่อนแรง หัวใจเต้นเร็ว วิงเวียน อาการเกิดขึ้นได้ตั้งแต่ไม่กี่นาทีจนถึง 2-3 ชั่วโมงหลังจากฉีดวัคซีน

ถ้ามีอาการข้างเคียงหลังฉีดวัคซีนควรพบแพทย์ทันที และควรแจ้งให้แพทย์ทราบด้วยว่าได้รับวัคซีน ไข้เหลืองไปเมื่อไร และแจ้งศูนย์ที่ให้วัคซีนด้วย

6. วัคซีนป้องกันโรคไข้เหลืองอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคไข้เหลืองไม่อยู่ในแผนของกระทรวงสาธารณสุข ผู้ที่จะเดินทางไปในประเทศที่มีโรค ไข้เหลืองเป็นโรคประจำถิ่น จะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการฉีดวัคซีนเอง

สำหรับประเทศไทยมีศูนย์ให้วัคซีนไข้เหลือง 2 แห่งเท่านั้น คือ ที่กลุ่มโรคติดต่อระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข และที่สถานสวภา สภาภาษาไทย

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้เหลืองหรือไม่

เฉพาะเด็กอายุมากกว่า 9 เดือนและผู้ใหญ่ ที่จะเดินทางไปยังประเทศที่มีโรคไข้เหลือง เท่านั้นที่ต้องรับวัคซีน สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ <http://www.cdc.gov/travel> ว่าการเดินทางเข้าประเทศใดบ้างที่ต้องใช้ใบรับรองการรับวัคซีนไข้เหลือง

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่น ๆ หรือไม่

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว